

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Naročnino in na znanila s prejema upravnishvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corna) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izhaja vsak četrtek ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 5 K. Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Volivec, beri in stori!

Slišal si že in znano je torej tebi, predragi volivec, da bomo v kratkem volili poslance v deželni zbor. Bližajo se važni dnevi, v katerih se bo odločilo, kakšni boje naj vodijo našo goriško deželo, — odločila se bo za nadaljnjih šest let osoda naše goriške dežele. Zato je čas volitev tako imeniten in važen čas, da ga ne sme prespati noben pravi rodoljub, in sploh noben človek, ki mu je mar sreča in blagostanje slovenskega ljudstva.

Tudi ti, predragi volivec, se moraš zanimati za sedanje volitve in moraš storiti vse, kar je v tvoji moči, da volitve dobro izpadejo za našo stranko.

Kaj pa moraš vse storiti? Najprej skrbi, da boš sam dobro poučen o tem, kar se tiče sedanjih volitev. Zato pazno beri „Primorski List“, ki te bo poučeval o vsem sedanjem volivnem boju, da boš najprej sam dobro vedel, za kaj in za koga se gre.

Potem pa skušaj zanimanje za volitve obuditi tudi pri svojih znanih in prijateljih in sploh pri svojih rojakih. Pogovarjaj se z njimi o volitvah, razlagaj jim, za kaj se gre, navdušuj jih, da se bodo tudi mrzli ogreli za volitve, z eno besedo — bodi v svojem okolišju priden agitator!

Kjerkoli se ti ponudi prilika, moraš agitirati za volitve. Ne strahi se dela, težav in neprijetnosti, ki jih boš imel pri tem! Gre se za dobro stvar, ki je vredna tudi velikih žrtev, gre se za boljše prihodnost tvoje slovenske domovine!

Glej, naš nasprotnik ne spi. On že dela, govori, piše, agitira na vseh koncih in krajih. Na cesti, v krčmi, v društvih, v listih, povsod ga slišiš, kako govori in kriči, kako se pridruža in zaklinja, kako obljubljuje in grozi, sploh kako z vsemi silami deluje za srečen volivni izid svoje stranke.

Nasprotnik ne spi, tudi ti ne smeš spati. Na cesti, v krčmi, v društvih, povsod agitiraj tudi ti med svojimi ljudmi, da se vsi gotovo in zanesljivo udeležijo volitev.

Marsikdo ti poreče: Ah, pusti me na miru, saj brez mene boš tudi opravil!

Predragi volivec, nikar ga ne pusti na miru! Dokaži mu, da nima prav, marveč, da ima dolžnost prikazati se na volišču in oddati svoj glas za poslance naše stranke.

Reci mu: tako, kakor ti si lahko misli tudi še sto in tisoč drugih ljudi, in če ostane vsi ti na dan volitve doma, potem propadejo naši poslanci. Vsak glas je pri volitvi odločilen, zato je tudi vsakdo dolžan, da voli!

Torej delaj, govori, predragi volivec! Domovina kliče nas, sinove, da ji pomagamo, zato hitimo ji vsi na pomoč!

Ce nima tvoj znanec ali somišljenik „Primorskega Lista“, reci mu, naj si ga hitro naroči, ali mu ga vsaj ti posojuj, da ga bo bral tudi on, in se tako boljše poučil o vsem volivnem boju. Ko si prebral „Primorski List“, ne pusti ga, da bi se potem kje v kotu prašil ali da bi ga ti sam zavrnil, marveč „Prim. List“ naj roma od hiše do hiše, iz roke v roko — vsi naj ga berejo in se iz njega uče.

Predragi, tudi to je tvoja dolžnost, ker pri agitaciji dober list največ zaleže.

Ce bi kdo ne znal brati, razlagaj mu ti, kar stoji v listu, bodi nevednim učiteljski s tem, da jim razlagaš resnico.

Da boš pa lahko volil, moraš biti najprej sam v volivnem imeniku. Zato, preeragi volivec, ne pozabi iti pogledat v občinski urad, ali je tvoje ime upisano v volivnem imeniku ali ne. Ne zanašaj se, da si že vpisan; pojdi pogledat in prepričaj se na lastne oči! Posebno v krajih, kjer so na krmilu liberalci, bodi previden in dobro preglej volivni imenik. Nasprotnik je hudoben in kaj lahko izpusti v volivnem imeniku katerega ali več naših mož, da bi tako svoji stranki prej pripomogel do zmage! Torej pazi, liberalcu nič ne zaupaj, liberalcu nobene vere!

Pa ne samo zase preglej volivni imenik, ampak tudi za druge svoje somišljenke, in ako zapaziš, da je kateri izpuščen, opozori ga, da se pritoži in poskrbi, da se ga upiše. V tem oziru nobenega strahu, nobene popustljivosti!

Tega torej je najprej treba za volitve:

poučiti se moraš dobro (najprej sam o sedanjih volitvah; poučevati moraš o tem tudi druge in jih za volitve navduševati);

zato pridno beri in širi „Primorski List“;

pridno in postavno agitiraj z miraj in povsod za „Slovensko Ljudsko Stranko“, in

skrbi, da si ti sam in vsi možje naše stranke v volivnem imeniku.

Predragi volivec, če hočeš svoji krščanski stranki pripomagati do zmage, stori za enkrat najprej to. Drugo boš še zvedel. Da ti pa ne bo dolg čas čakati na to, rečemo ti še enkrat — delaj!

Politični pregled.

Zmaga krščanske politične stranke na Štajerskem. — Dne 23. t. m. se vršila na spodnjem Štajerskem dopolnilna volitev v deželni zbor, ker je dotodanji poslanec Dečko obolel. V boju sta si stali nasproti krščanska stranka organizirana v Slov. kmečki zvezi s kandidatom Alojzijem Terglavom in pa liberalna „Narodna stranka“ s kandidatom Jožefom Zdolškom. Med krščanskim slovenskim ljudstvom je drugi dan vzbudila veliko veselje vest, da je kandidat Kmečke zveze Terglav dobil 2676 glasov, liberalni Zdolšek pa samo 1331, torej znaša večina Terglavova 1345 glasov.

Velika radost krščanske politične stranke po vsem Slovenskem je radi te zmage še bolj umljiva, ako se ozremo na nekatere okoliščine te volitve. Ta volivni okraj obsega lepo Savinjsko dolino, ki so jo liberalci smatrali za nepremagljivo trdnjavo svoje stranke. In res! Pri državnoborskih volitvah, ki so se vršile lansko poletje je dobil v tem okolišju liberalni kandidat Roblek 4131 glasov, kandidat „Kmečke zveze“ Povalej pa le 2658, torej je ta poslednji zastajal za prvimi za 1473 glasov. Res, da meje volivnemu okraju za deželni zbor niso prav tiste kakor volivnemu okraju za deželni zbor,

a vendar je očitno velikanski napredek stranke v pol letu za 2818 glasov. To nas navdaja s ponosom in z veseljem z upanjem v bodočnost krščanske politične stranke na Slovenskem. Obenem pa nam ta zmaga dokazuje, kaj se doseže z vstrajnim delom.

Penzijsko zavarovanje zasebnih uradnikov. — V kratkem izda min. odredbo o uvedbi penzijskega zavarovanja zasebnih uradnikov. Osebo to se polaga važnot na natančno omejitev pojma, kdo da pripada zavarovanju in pa o pravicah že obstoječih zavodov.

Ob premostitvi vojaštva meseca marca in aprila se zopet zdatno pomnoži število vojaštva na jugu države. V III. armadnem zboru bodo sledeče izpremembe: Z Dunaja v Trst premeste 4. bosanski polk, iz Badimpešte pa v Rovinj 24. lovski bataljon, 11. lovski bataljon se prideli goriški brigadi, v Celovec pa pride iz Komorna 19. lovski bataljon. Inomoški 14. armadni zbor bo tudi precej pomnožen. Iz Liberice premeste v Lienz 1. lovski bataljon. V Rivo in Pulj premeste 5. stotnijo praškega in kremškoga pionirskega bataljona, iz Pženjstva pa 3. in 4. stotnijo 11. pionirskega bataljona v Gorico. Bataloni trdnjavske artiljerije v Tridentu, Pulju in v Kotoru se podrede trdnjavskemu artiljerijskemu ravnatelju, oziroma poveljništvu v Rivl. Poveljništvo lovske kavalarijske divizije premeste v Lvov in mu podrede 16. in 3. mariborsko kavalarijsko brigado. Mariborska brigada ostane kljub temu podrejena graškemu armadnemu zboru. Gotovo je, da nameravajo tudi pri III. armadnem zboru sčasoma uvesti divizijsko kavalarijsko poveljništvo, ker ima 3. kavalarijska brigada meseca aprila že tri polke. Nenormalno močna je ljubljanska 28. pehotna divizija, ki bo štela 24 bataljonov, to je toliko, kolikor bataljonov ima 7. armadni zbor v Temešvaru. V najkrajšem času se pokaže potrebno, da ustanove v III. graškem armadnem zboru še 3. pehotno divizijo. Ni izključeno, da dobi tudi inomoški armadni zbor tretjo pehotno divizijo.

Proračunski odsek je v četrtek razdelil referate o proračunu. Skraj vse stranke so dobile mesta poročevalca, tudi svobodni Vsenemci, Schönerrjanci in socijalni demokratje. Tule poslednji so sicer dobili le en referat, onega za tržaška javna skladišča, o katerih bo poročeval posl. Pittoni. Levji del so odnesli krščanski socijalci.

Jugoslovanski referentje so sledeči: dr. Ploj za neposredne davke in poštno hranilnični urad, dr. Zitnik za monopol soli in pokojnine, dr. Korošec za monopol tobaka in dr. Vuković za pristaniško službo, pomorski observatorij in subvencije za pomorski promet.

Italijanske utrdbe ob italijanski meji. — Italijansko vohunstvo. — Italijansko obrežje ob Jadranskem morju, osobito pa beneške lagune, so že nekaj časa sem popolnoma pripravljene za vojsko. Utrdbe so preskrbeli z novimi topovi, lagune so zaprte z minami in s torpedi. Izdelani so tudi načrti za napad in obrambo glede na skupno sodelovanje italijanske armade in mornarice. Grade se podmorski colni za obrambo pristanišč in lagun. Italijani imajo v Avstriji veliko

vohunov in so zelo dobro poučeni o vsem, kar se zgodi v naši armadi. „Italia militare e marina“ nam to dokazuje. Čet objavljaja dopis iz Avstrije, ki izvaja: „Avstrijskemu generalnemu štabu ni ostalo prikrito, da je italijansko obrežje od Benetk do Brindisija našpikano s težkimi topovi. Zato pa hoče bolj utrditi opirališča avstrijskega brodovja in pa dalmatinsko obrežje. Vojaške oblasti so premestili v Šibenik, ker niso bile dovolj varne v Zadru.

Male politične vesti.

23. januarja. — V Budimpešti so aretirali nekega profesorja ki je ponarejal denar. — Včeraj so bile na Nemškem zopet velike demonstracije za splošno in enako volivno pravico. — V Maroku je nastalo razmerje med Nemci in Francozi zelo napeto. — Kurpatkin pride pred vojno sodišče. — Dva japonska ogleduha so aretirali v San Franciscu v Ameriki.

24. Današnja seja francoskega parlamenta je bila viharna. — Francozi v Maroku so bili tepeni.

25. Trdijo, da se gotovo kmalu sklene zveza med Rusijo in Ameriko proti Japoncem. — Danes se je poročila najmlajša hči kneza Windischgrätzja z ogrskim grofom Apponyjem. — Španska vlada predloži zbornici strog zakon proti anarhistom.

26. Rusi in Japonci se v Mandžuriji pripravljajo za vojsko. — Vojska grozi med Turčijo in Perzijo.

27. Na Češkem so liberalni mladočehi in agrarci sklenili kompromis proti katoliško-narodni stranki. — Hrvaški ban Ručič in ogrski ministri predsednik Weckerle sta se sprla. — Na Portugalskem so republikanci hoteli uprizoriti revolucijo, ki pa jo je vojaštvo zatrla še predno je zbruhnila.

28. Portugalska vlada ostro postopa z republikanci. 300 so jih zaprli. Vendar se še boje revolucije.

29. Na Bavarskem je padel v reko neki tovorni vlak.

S. K. S. Z.

Zadnje predavanje g. dr. Srebrniča o starem Rimu je uspelo jako lepo. Skioptičnih slik je bilo okrog 30. Poslušalcev se je nabralo nad 100.

Pozor! Prihodnji torek ob 8. uri zvečer bo sprehod po novem krščanskem Rimu. To pot imamo na razpologo nad 50 krasnih barvanih slik. Člani prosti, nečlani plačajo 20 vinarjev.

Novice.

Izvrševalni odbor S. L. S. je imel danes sejo, v kateri je sklenil, da bo predlagal shodu zaupnikov, ki bo danes teden, naslednje kandidate: V splošni volivni skupini gg.: dr. Anton Brečelj, Josip Fon in dr. Franc Pavletič; v kmečkih občinah goriškega okraja gg.: prof. Ivan Berbuč, Anton Klančič, župan v Podgori in Miha Zega, posestnik v Kanalu; v tolminskih kmečkih občinah: drž. posl. dr. Anton Gregorčič. Za drugega kandidata na Tolminskem se odbor ni mogel od-

ločiti, ker je zastopnik „Kmečke zveze“ cerkljanske ugovarjal. Bivšemu poslancu župniku Blaziju Grčiću, čegar neumorno, vsestransko in požrtvovalno delovanje se je splošno priznavalo, se je izreklo zaupanje in iskrena zahvala. — Radi drugega kandidata na Tolminskem bodo imeli zastopniki štirih sodnih okrajev skupen pogovor pri Sv. Luciji prihodnji ponedeljek.

Liberalna nepoštenost. — Pod tem naslovom smo priobčili članek, povsem objektivni, ki pojasnjuje zadevo železniške proge Sv. Lucija-kranjska meja, kakoršna je v resnici. To smo objavili vsled tozadevnih napadov v „Soči“. Ta odgovor pa ni g. A. Gabrščeku po godu, zato odgovarja v „Soči“ z dne 23. t. m. — po stari navadi s praznimi besedami brez dokazov, pustivši povsem na strani jedno naših trditvev. V tem odgovoru je le ena pozitivna trditev, namreč da deželna odbornika slovenska sta spala ter se brigala za to reč toliko kot za lanski sneg, da se deželni odbor ni brigal za predkoncesijo ter da si je moral pridobiti upravni svet vrhniške železnice predkoncesijo za to prav potrebno delo na goriških tleh.

Čujte, kaj je res na tej trditvi: Deželni odbor goriški ima že približno deset mesecev tako predkoncesijo v rokah. O tem se prepriča g. A. Gabršček lahko pri kranjskem Hribarju v Ljubljani ali pa pri deželnem odboru v Gorici. S takimi sredstvi „deluje“ A. Gabršček!

Prvi dan volivnega boja. — V nedeljo je bil prvi dan volivnega boja; a ta prvi dan je prinesel jasnosti v naš politični položaj. Zborovali so zapupniki dveh „Kmečkih zvez“ ter se posvetovali o naših kandidatih. „Pri Rebku“ pa je v isti hiši zborovala tudi liberalna agrarna stranka. Tu je bil prvi prizor v volivnem boju. In ta edini prizor, en medklic je zadostoval in liberalne agrarce imamo pred sabo razkrinkane z njihovimi hinavskimi in sebičnimi nameni vred. Psovka o klerikani nerazsodni masi je padla iz ust načelnika liberalnih agrarcev. Na to ne bomo molčali, ampak razkrinkali bomo Frankota in njegovo stranko. „Mi smo bolj liberalci“, je dejal drugi general Mermolja, in to nam zadostuje. Prvi dan volivnega boja je minul za nas z lepim uspehom.

Pazite na volivne imenike!

Vsak naš somišljenik naj gre gledat pravočasno, če je vpisan v volivnem imeniku on in njegovi znanici. Vsi na delo!

„Vera je zasebna stvar!“ — To je že staro geslo liberalcev, socialistov in tudi naših novih liberalnih agrarcev. S tem hočejo reči, da se ne vtikajo v zasebno življenje posameznikov; a v javnost vere ni treba vlačiti. A koliko je vredno to geslo, nam dokazuje sledeče: Voditelj italijanskih socialistov Sacco se je v nekem turinskem listu izrazil sledeče o križu in verskem pouku: „Čemu nam bodo egiptovske (!) figure (hoče reči: križ)? Čemu kos lesa? Upamo, da zmagamo pri prihodnjih volitvah. Bolj ko kedaj, zahtevamo sedaj: Proč s križi ter s kraljevimi slikami iz šol! Država podpira duhovnike; oboji so naši sovražniki. Zato doli z monarhijo (s kraljem) in doli z duhovniki!“ — Kaj pravijo k temu liberalni agrarci, ki tudi pravijo, da jim je vera zasebna stvar.

Pod komando liberalnih učiteljev so prišli liberalni agrarci. Liberalna agrarna stranka je padla takoj ob začetku svojega življenja tako globoko, da ji liberalni učitelji odločajno kandidata. To nam dokazuje sledeče vabilo: „Vabilo na shod slovenskega učiteljskega ljudskih šol na Goriškem in Gradiščanskem dne 30. januarja 1908 ob 1 1/2 popoldne pri „Jeleni“ v Gorici. Dnevni red: Izvolitev enega člana izmed učiteljskega, kojega naj agrarna stranka kandiduje za deželnega poslanca v splošnem volivnem razredu. Slavna šolska vodstva so uljudno naprosena, naj obvestijo vsako svoje učiteljsko v shodu in delajo na to, da se ga isti

udeležijo mnogobrojno. Ajdovščina, 23. januarja 1908. Fr. Bajt, nadučitelj.“ Nesmiljeno mrcvarjenje slovensčine v tem vabilu nam vsiljuje misel, da je vabilo spisal kar sam On-Mermolja. A podpisano je po kandidaturi hrepenečig. Bajt; zato molčimo o tem! Agrarci kriče: Mi hočemo, da odločnje ljudstvo, mi hočemo, da naj ne vladajo več klike, ampak kmet! — Slovenski kmet, preberi gorenje vabilo, pa boš videl, koliko imaš odločevati v agrarni liberalni stranki. Učitelji se bodo brali, se bodo tudi skregali med seboj; saj je znano, da med vsakimi 10 liberalnimi učitelji jih je tudi 10, ki bi bili radi kandidatje. Ko bodo proglasili učitelji svojega moža, bo pa nastopil „kmet“ Mermolja in bo dejal: Kmečka stranka ga postavlja, dolžnost kmetov je, da ga volijo. In liberalni agrarni kmetje bodo morali voliti liberalnega učitelja. Žalostno za kmeta! Kdo je v agrarni stranki? Mermolja iz Vrtojbe, ki mrzi mu resno delo z rokami; advokat Franko, ki se je v teku 10 let nalezal denarja iz kmečkih žaljev, nadalje so „kmetje“ nadučitelji: Bajt, Križman, Mermolja, Možina itd., ker žele povišanje plače na kmetove stroške. Ti tvorijo res „kmečko“ stranko, ker vsi žive na račun kmetovega dela. Noben zaveden kmet ne bo šel na limanice taki stranki, ki živi pod komando sebičnega liberalnega učiteljskega.

Združeni veleposestniki slovenske ljudske stranke so na svojem sestanku dne 25. t. m. sestavili listo kandidatov v volivni skupini slovenskega veleposestva za deželni zbor z naslednjimi imeni: Leopold Bolko, veleposestnik v Črničah; Anton Mozetič, veleposestnik v Solkanu; Anton Zucchini, veleposestnik v Medani. — Gospodje veleposestniki, katerim je mar za složno postopanje pri bližnjih volitvah, katero edino more varovati naš ugled in naše koristi, so uljudno naproseni, da se z nami združijo v gosto vrsto, ki nam bo poročivo gotove zmage. V tem duhu naj deluje vsak veleposestnik med svojimi znanci. Vsakdo naj gleda za zdaj na to, ali bo vpisan v volivni imenik, ki ga objavi te dni uradni list. Kdor ne bo vpisan, naj takoj reklamuje svojo volivno pravico v prošnji, ki je naslovljena na c. kr. namestništvo, in kateri so priloženi dokazi, da dotičnik plačuje predpisani davek. — V Podgori, 28. januarja 1908. Za izvrševalni odbor združenih veleposestnikov: Anton Klančič, načelnik.

Agrarnih kandidatov je že cel roj. Učiteljem je dano na prosto, naj si izmed sebe izbere enega, ki ga bodo agrarci kandidirali. Sedaj se liberalni učitelji kregajo, kdo bo. Izvrševalni odbor agrarne stranke, ki obstoji iz samih kandidatov, se vsak četrtak razgovarja, kdo bo kandidiral. Kdor ne pride v poštev, je hud. Tudi to je znamenje bolezni.

Liberalne kandidate. Liberalci so v skrbeh radi kandidatur. Doselej je gotovo le, da Andrej Gabršček kandidira v trgih, ki se mu zdijo še najtrdnjša opora goriškega liberalizma. Državni poslanec Lojze Strekelj pa nastopi v splošni skupini kot agrarno-liberalni kandidat. — Dr. Treo ne bo najbrže več kandidiral, ker ga Kraševci ne marajo. — O dr. Tami sploh ni govora.

Imenovanje. — Izvanredni profesor na graški univerzi dr. Karol Strekelj je imenovan na isti univerzi rednim profesorjem slovenske filologije a posebnim ozirom slovenskega jezika in slovenske literature. Imenovanje velja od 1. aprila 1908 dalje.

Profesorski izpit iz narzvoslovja je napravil na danjski univerzi gimnazijski suplent na tukajšnji gimnaziji g. Rudolf Lavrenčič. Castitamo!

Imenovanja. — Pravosodni minister je imenoval sodnega tajnika dr. Silvija pl. Milost v Gorici in okrajnega sodnika Maksa Črne v Krku deželno-sodnima svetnikoma v Rovinju.

— Na naslov c. kr. poštnega ravnateljstva. — Dne 23. t. m. je odposlalo upravništvo našega lista 30 izpisov pošto Drezenca, ki do 27. t. m. se niso prišli na mesto. Čudimo se „naglici“ poštne uprave in prosimo c. kr. poštno ravnateljstvo, da vzame to na znanje.

— Iz Aleksandrije. — V nedeljo 19. t. m. je umrla v evropski bolnici 22-letna Slovenka Katarina Spančič iz Kojskega, previdena s sv. zakramenti. Prišla je v Aleks. lani meseca aprila. N. p. v m!

Vsled nesrečne denarne krize je tudi za služkinje zelo slabo v Egiptu.

Teško je dobiti službo in plača se je znižala, zato je mnogo Slovencev brez dela. Pred kratkim mi je oravila neka Kranjica, ki je prišla iz Kahiru, da je imela kot kuharica 5 egipt. lir mesečne plače, a ker je gospoda vsled krize toliko izgubila, ji ni mogla dati več kot 2 in pol lire na mesec, zato se je povrnila v domovino. Svarim torej, da pri takih razmerah ne prihajajo v Egipt nove služkinje.

P. Benigen Snój, pašni pastir.

— Na Bleškem jezeru bo prihodnji ponedeljek dne 3. februarja vsakoletni shod sv. Blaža. Slovenska služba božja bo ob 10. uri na Otoku. Led je že popolnoma zanesljiv.

— „Katoliško izobraževalno društvo v Šturiji“ uljudno vabi k veselici v nedeljo 9. svečani 1908 ob pol štiri popoldne v društveni dvorani. Vstopnina: sedež 1 K; stojščice 30 v.

— Boj proti maturi. — V srednješolski enketi so se v soboto izvršila važna glasovanja. Vprašanje, ako naj se matura ohrani v sedanjih sestavi, je dobilo manjšino, večina tudi ni dobila popolna odprava mature. Sprejet je predlog, naj se matura bistveno predrugači, oziroma olajša. Naučni minister je izjavil, da bo še za letošnjo maturu v lastnem delokrogu dal tozadevna določila. Uspeh enquete je, da se bo pismena matura odpravila, pri ustni maturi se pa uvedejo olajšanja.

— Roparkit umor pri Volovski. — Na cesti, ki vodi proti Matuljam, se je zopet zgodil krvavi umor. Sedem roparjev je napadlo, umorilo in oropalo nekega delavca iz Mikroti, ki se je nedavno vrnil iz Amerike. Napadli so ga, ko se je vračal iz neke gostilne proti domu. Njegovo od strelav in nožev razmesarjeno truplo so naslednjega dne našli kmetje, ki so takoj sporočili umor v Volovsko. Orožništvo je že zaprlo vseh sedem roparjev. Lopovi priznavajo svoj čin; trdijo pa, da jih je delavec izzival s tem, da je proti njim metel kamenje.

— Stavko pekovskih pomočnikov imajo v Pulju.

— O izseljevanju v Zedinjene države severoameriške se razpošila nastopna informacija: Med prebivalstvom na deželi se razširja vest, da bodo vse tovarne v Zedinjenih državah ameriških, ki so sedaj radi slabega kupčijskega položaja stavljene izven obrata, v nekoliko mesecih zopet v polnem poslovanju in da vsled tega nastane v tej deželi v kratkem zopet velika potreba po ptujih delavcih. Dosedaj ni nikakih jamstev za to, da so te vesti resnične. Iste se brčkone razširjajo od paroplovnih družeb in njih agentov v namen, da se pojedajo izseljevanje v Zedinjene države zopet oživi. V resnici so razmere tamkaj tudi sedaj še vedno take, da treba nujno odsvetovati izseljevanje tjakaj.

— Godovi prihodnjega tedna: Nedelja, 2. febr. 4. nedelja po sv. Treh Kraljih. Svečnica. — Poned. 3. febr. sv. Blazij. — Torek, 4. febr. sv. Andrej Kor. Veronika dev. — Sreda, 5. febr. sv. Agata. — Četrtek, 6. febr. sv. Doretaja. — Petek, 7. febr. sv. Rihard. — Sobota, 8. febr. Janez Mat. spozn.

Listnica uredništva. Pliskovica na Krasu: Hvala Vam za dopis; a je preosebena. Dotičnik je preumazan, da bi se z njim pečali. Verujte, res ni mogoče priobčevati v našem listu takih reči. Oprostate! Pišite še kaj! — Nekod: Brez podpisa s koš!

Mestne novice.

m Odbor „Slovenskega katol. delavskega društva“ v Gorici ima v nedeljo dne 2. febr. ob 11 in pol predp. v svojih prostorih sejo.

m Za družbo sv. Mohorja se zdaj pridno nabira po mestu in deželi. Zanimanje je letos v mestu veliko. Knjiga: „Gregorčičeve poezije“, ki izda družba, je privabila marsikaterega novega uda. Število Mohorjanov se bo v goriškem mestu tudi letos pomnožilo.

m Mesnice zaprte. — Tuk. municij razglasa, da stopi z 26. januarjem v veljavo namestništvna naredba z dne 6. januarja 1908 števil. III. 30—07, vsled katere oslonejo mesnice od 1. novembra pa do 31. marca in sicer ob nedeljah ves dan zaprte. Od 1. aprila pa

do 31. oktobra odprte bodo mesnice ob nedeljah od 6. do 10. ure popoldne.

Iz goriške okolice.

Spomenica „Kmečke zveze“.

Dne 12. t. m. je imela „Kmečka zveza“ sejo z dnevnim redom: „Vladna gospodarska akcija za povzdigo gospodarskih razmer v naši deželi.“ Z ozirom na to je sklenil odbor, naj se enkrat skliče shod županov in veljakov okraja kakor tudi državne in deželne poslance, da se pogovorijo o potrebah dežele oz. okraja na gospodarskem polju. Poleg tega je odbor sestavil in odposlal sledečo spomenico na vlado:

1. Vlada naj zviša prispevek za obdelovanje šolskih vrtov od 1000 K vsaj na 10.000 K za deželo, ker le v uzmernem šolskem vrtu je mogoče vepiti otrokom nad. tečaja veselje in ljubezen do razumnega in naprednega kmetijstva, kakor zaktevajo vsi faktorji.

2. Vlada naj porazdeljuje brezplačno med kmetovalce toliko časa umetna gnojila, dokler ti ne spoznajo in preskušajo njihove vrednosti za tukajšnja tla.

3. Naj deli nagrade za uzorne vinograde, hleve za živino, prašiče, kure, gnojilca in za napravo dobrih senožet iz kraških kamenitih „gmajn“.

4. Vinogradnikom naj daje brezobrestna posojila za obnovitev po trtni uši uničenih in napravo novih vinogradov ter naj dela na to, da bi dobivali kmetovalci poceni vitriol, če bi morda se znižala carina pri uvozu.

5. Naj vlada bolj podpira občine pri napravi vodovodov, vodnjakov, napajališč oz. tudi naj sama sprejme te naprave, ker zadnja leta se vedno bolj širijo nalezljive bolezni v deželi zaradi slabe pitne vode n. pr. v občin. h pod Cavnom; višje ležeče vasi imajo dobre studence, nižje ležeče pa pijejo vodo, ki jo re okužujejo s pranjem itd.

6. Naj se prepove magistratu v Gorici izdajanje dovoljenja za ptičji lov, ker goriški ptičarji lovijo posebno zelo koristne ptiče, ki se iz gorskih krajev umikajo mrazu v ravnino; ker zadnja leta hočejo gosonice požreti ne le listje in cvetje, ampak tudi zelenjavo: zelje itd.

7. Vlada naj z večjo naglostjo poskrbi pogozdovanje kraških goličav pod Cavnom, trnovski planoti itd.

8. Naj pospešuje malo obrt z ustanovitvijo obrtnih šol, kjer so zato dani pogoji: na trnovski planoti šola za obdelovanja lesa, kjer imajo beke košarske šole, v goriški okolici, kjer se ljudje pečajo z vrtnarstvom, pa vrtnarsko šolo, oz. da ustanovi štipendije za dečke, ki bi hoteli drugod se izučiti v umetnem vrtnarstvu itd.

9. Naj prej ko prej regulira Sočo od železniškega mota do izliva Vipave, ker zadnja leta je odnesla že ogromno rodovitnega sveta, tako tudi Vipave, Vrtojbe in hudournikov v šempaski občini: Ozeljanščeka, Lepenščeka in Tribuše, in osušenje močvirij, katero povzročajo ti na šempaskem polju.

10. Naj se pospešuje zidanje cest, posebno v gorskem delu dežele, kjer jih še nimajo, gozdne ceste iz Šempasa v Krnico in iz Šempasa v Prvačino.

11. Naj obilno podpira kmetska društva in gospodarske zadruge.

12. Naj vpliva na deželni odbor, da prej ko prej vredi v deželi zdravstvo z ustanovitvijo drav. okrožij in nastanitvev okrož. zdravnikov.

13. Naj se daje nagrada za pokončavanje škodljivih ptičev, ki vničujejo sadje, poljske pridelke in onih, ki se hranijo z malimi, kmetijstvu koristnimi ptičami.

Tajnik: Načelnik:
Pavlin. Lutman.

g Iz Kronberga. — V nedeljo so se zbrali kronberški možje in mladeniči na povabilo g. vikarja v župnišču, da se pogovore o ustanovitvi kat. slov. izobraževalnega društva. Shodu je predsedoval najstarejši mož med navzočimi Štefan Vižin. Najprej je govoril dr. Capuder o potrebi čitanja, o tisku, njega zgodovini in sedanjem stanju ter o pomenu izobraževalnih društev, ki so sedaj že osnovana po vsem Slovenskem in tvorijo tako veliko armado, v katero stopijo z današnjim dnem tudi Kronberžani. Nato je v lepem govoru dr. Srebrnič pojasnil, česa bode izobr. društvo naučilo svoje člane. Spoznali bodo svojo domovino in jo bodo, ker je lepa, krasna zato tem bolj ljubili ter jo znali tudi zagovarjati. Utr-

dili si bodo člani svoje versko prepričanje in je tudi znali zagovarjati. Navadili se bodo pa tudi dela za bližnjega — požrtvovalnosti ter tako koristili sebi in drugim.

G. vikar je prečital pravila in na to se je priglasilo takoj 50 mož in mladeničev za člane. Pravila so se namestništvu poslala v potrjenje. Novo društvo pristopi S. K. S. Z. v Gorici. Svoje prostore bo imelo pri zidarskem mojstru g. Pavlin-u. Naročenih je že 14 različnih slovenskih listov. Lep je bil ta dan za Kronberg. Naj bi novo društvo doseglo mnogo uspehov.

g Hlita pošta. — Iz Gor. Cerovega nam poročajo: Dne 19. t. m. ob 11. uri 45 minut je bila v Ljubljani oddana neka brzojavka v Gor. Cerovo. A brzojavka je prišla v Gor. Cerovo še le 24. t. m. zvečer. Bližnja brzojavna postaja Kozana je pa le dobre pol ure oddaljena. Brzojavka, ki je šla 19. iz Ljubljane, nosi poštni pečat kozanski z dne 23. t. m., števerjanski pečat pa 24. t. m. Namesto naravnost iz Kozane, je prišla s pošto preko Števerjana. Stvar pa je bila važna in dotičnik se je ravno odpravil v Ljubljano. Prašamo, kje je vzrok? Kaj takega naj se ne pripeti več, ker škoda trpi le oni, ki prepozno dobi brzojavko!

g Iz Št. Ferjana. so nam poslali ondodni udeleženci socialnega kurza dolg in krepak odgovor na „Sočine“ laži glede socialnega kurza. Pravijo: „Prašamo liberalce, če bi oni priredili enkrat socialni kurz, koliko udeležnikov bi imeli oni? Morali bi reči s sv. pismom: Pojdite na ceste in prelaze in povabite vse na naše predavanje, dokler se ne napolni prazna dvorana. Ko bi pripeljali noter vse, kar jih dobe na oglih cest, pa bi jih še ne bilo toliko, kolikor je bilo nas. Za „Sočo“ se ne brigamo. Tudi ona naj se ne za nas! Dobro vemo, da je laž njeno orožje. Nismo prišli v Gorico jest in pit, ampak se učiti. Zato se prirediteljem srčno zahvaljujemo.“

g Nesreča. — Podžupan Erjavec v Oseku je obrezoval trte v vinogradu. Pri tem ga je oplazila ena veja tako nesrečno po očesu, da je oslepel. Ker je bil poprej že slep na drugo oko, je nesrečni mož popolnoma izgubil vid. Odpeljali so ga v Ljubljano iskat pomoči.

g V Čepovanu, 28. januarja 1908. V št. 3. „Primorca“ t. l. zaletava se nek čepovanski liberalce v podpisane župnika. Očita mu:

1. Da ni res, da je čepovansko „Bralno društvo“ imelo v l. 1907 dva javna plesa in da sploh v Čepovanu ni bilo nobenega javnega plesa odkar je sedanji župnik tukaj. Odgovor je lehak. Menda dopisnik ne ve, kaj pomeni beseda „javen“, Vsakdo, ki razume le nekaj slovensčine ve, da „javni ples“ je tisti, h kateremu sme vsak priti, naj si je povabljen ali ne. Društveni plesi pa so tisti, h katerim smejo priti le društveniki in posebno povabljeni. In kake plesse napravlja tukajšnje „Bralno društvo“? Javne! Vsak sme plesati, kdor pride in več tujcev ko pride, bolj veselo je. Seve, da morajo plačevati za vstopnino in ples, a če bi ne plačevali nedruštveniki, bi jih lepo zapodili. Da je prišlo k zadnjemu plesu več tujcev, napravili so ples ravno na najbolj obiskovani cerkveni shod. In ravno radi onečastjenja cerkvenega shoda je podpisani župnik nastopil.

2. Dalje pravi dopisnik da „fajmošter“ laže, da niso imeli dovoljenja plesati čez policijsko uro. Tako? Gospod dopisnik povejte, kdo je dal dovoljenje? Županstvo ne. Prosilo se je pač dovoljenje, a ne dobilo. Če boste v tem smislu še lagali, obljudilo je županstvo izdati uradno potrdilo, da niste imeli dovoljenja čez policijsko uro plesati.

3. Pišete: Gospod fajmošter roko proč od bralnega društva“. Gospod „fajmošter“ pa pravi: Liberalci, roko proč od mladine! Vi zapeljujete mladino. Vsakteri dušni pastir je od cerkve nastavljen. da uči, svari in čuje nad svojimi duhovnjani. In te svoje dolžnosti ne sme opustiti noben duhovnik in tudi čepovanski „fajmošter“ je ne bo. Če gospod dopisnik noče dati lepega izgleda v spolnjevanju krščanskih dolžnosti, naj vsaj lepo molči, kjer ga čevljev ne tišči.

J. Rejec,
župnik.

g Cvetje pozimi. — Neki gospod je natrgal včeraj na vrhu Sv. gore krasnih zvončkov, trobentic in eno takozvano belo vijolico. Te cvetice imamo sedaj v našem uredništvu.

g Občni zbor slov. „Čitalnice“ v Dornbergu se je vršil v nedeljo dne 19. t. m. Predsednik pozdravi navzoče

in prečita društvena pravila. Nato poda tajnik poročilo o delovanju v minulemu letu. Iz računov je razvidno, da je društvo v dobrem stanju, ker ima vse račune plačane za minulo leto in stare dolge. Navzoči mladeniči so predlagali za novi odbor, sledeče, gg. ki so bili soglasno sprejeti: Predsednik: Fr. Kaučič, trgovec; podpredsednik: Franc Barce, županov; tajnik: Franc Sinigoj; odborniki: Jožef Zorž; Jožef Sinigoj; Andr. Harej; Jožef Sinigoj; Franc Kaučič; Andr. Rojc; Andr. Barce; na kar je bil občni zbor zaključen; zborovalci so se še pomudili pri kozarcu rujnega vina in so zapeli par lepih pesmic. Tudi napitnic ni manjkalo, tako da smo bili vsi veseli. Ob mraku smo se razšli veseli domov. Tacih mladeničev kakor so pri nas, je malo drugod. Čast jim!

Iz ajdovskega okraja.

a Ajdovska „Kmečka zveza“ o kandidatih. — V ned. pop. se je vršil „pri Rebku“ sestanek zaupnikov in poverjenikov „Kmečke zveze“ ajdovske, da se posvetujejo o kandidaturah za deželni zbor. —

Zborovalce pozdravlja namestnik načelnika „K. Z.“ g. Pavlica ter razloži pomen sestanka. Govorili so še gg. dr. Breclj, župan Vodopivec, Vovk, župnik Kosar in drugi. Soglasno so se moške izrekli za to, da naj S. L. S. kandidira v kmečki skupini g. prof. Berbuča, ki je ajdovski rojak; izrekli so se tudi za kandidaturu g. župana Klanačiča in g. župnika Grčiča. Z ozirom na to pa, da kanalska „Kmečka zveza“ želi imeti za kandidata g. Mihaela Zego, iz javijo zborovalci na predlog g. Vovka, da si žele sicer g. župnika Grčiča, a da upoštevajo željo Kanalcev in bi bili pripravljeni voliti tudi g. Mihaela Zego. Konečno ureditev te zadeve pa prepustajo vodstvu S. L. S. Župniku Grčiču se je izreklo zaupanje in zahvala na njegovem delovanju. Za kandidata splošne kurije se soglasno imenujejo gg. dr. Breclj, drž. posl. Fon in dr. Pavletič. — Ko je govoril še urednik Kremžar o podrobnih agitaciji, je načelnik g. Vodopivec zaključil zborovanje. Na tem sestanku je bilo zbranih do 100 zaupnikov „K. Z.“ — in ne kakor pomotoma poroča „Slovenec“, 200.

a Zmaga S. L. S. — Pri občinskih volitvah v Crnicah se v sredo in četrtek zmagali pristaši S. L. S. V III. razredu so izvoljeni le 4 liberalci in 4 naši; prvi in drugi razred sta skozinskozi naša. Živeli vrli volivci! „Sočino“ hajskanje ni nič pomagalo!

a V Skriljah se je v petih 24. t. m. zgodila huda nesreča. Gospodinja pri Gasarjevih je šla zjutraj po vodo; na ognjišču je pustila 6 letnega dečka, naj varuje še ne poldrugo leto staro sestrico. Otrok se zvrne v ogenj in se tako hudo opeče, da so se mu vidle slezini in je drugi dan v goriški bolnišnici umrl. Deček je hotel deklico rešiti, pa se je sam hudo opekel, ter se zdravi v bolnišnici. Že lani se je tu zgodila tu podobna nesreča. Otroci, ki so sami potrebni varuha, vendar niso sposobni varovati manjših. Naj bi matere vsaj takrat, ko grede iz hiše odstranile otroke z ognjišča!

a Iz Brji. — (28. jan.) — Nekdo se oglaš v zadnji št. „Primorca“ in pravi: „O srečni župnikovi pevci, ki imajo zagovornika na Brjah.“ Jaz pa ti povem, dopisnik, da župnikovi pevci ne potrebujejo nobenega zagovornika in jih tudi ni še nihče zagovarjal. Srečni mladeniči, ki jih ti v svojem umazanem članku zagovarjaš. Dimnik se ne bo podrl noben; morda bi se ustrašil tvojih oči in bi v tem strahu skočil raz streho. A padel ne bi tako globoko, kakor si padeš ti v svoji domišljiji. Naj povem eno dogodbo: Bil je neki prerok, ki je prerokoval nazaj in ne naprej, kakor Jona. Opisoval je, odkod izhaja človek. Tisočletja nazaj je preiskal vse rodove in je naposled prišel na neko žival, mislim, da na opico. Od te, da izhaja neka vrsta ljudi. Tako je govoril on in je dejal, da je napredni omikanec. Kaj pravite, kaj bi bilo, ko bi take vrste ljudje postali deželni poslanci? Jaz bi svetoval to le: V deželni hiši pod stopnicami naj bi se za takega opičarja postavila kletka in tu bi jih krmili s konjskimi čeljusti. Kdor ima kak drugi predlog, kaj naj se s tem našim plemenom naredi, naj mi pojasni. Pravijo, da je takih opičarjev, ki bi radi postali poslanci, precej po tem božjem svetu.

a Krava je poginila predpretekli teden posestniku Anton Bratina. K sreči je bila žival zavarovana.

a Roko si je zlomil v Št. Tomažu ontota: cerkovnik, ko se je v nedeljo 19. t. m. popolne vračal iz župnišča domov.

a Odmev iz agrarnega shoda pri Rebku. — Star mož, ki z bistrim umom opazuje zmešnjave med ljudstvom je tako-le povedal: Med vsemi govorniki na agrarnem shodu mi je še najbolj dopadel „polcaj“ iz Vrtobje. Malodamni premotil. Pa pogledal sem okoli in videl sem obraze, ki jih dobro poznam. Spoznal sem dobro, kaj pomeni vse to lepo govorjenje, in premagal sem skušnjavo. Res, lepo žvižga, kdor lovi seničice s čukom na palici! Na misel pride narodna:

Devičice, noričice
Ki fantom vse verjamete,
Vam beli grad obetajo,
Še črne bajte nimajo.

a Radovednež. — Kdo sta tista dva tam, tisti z rudečkasto brado in oni z majhnimi črnimi muštacami? — Kaj jih ne poznaš, Možina in Mermolja! — Ma pej od kedaj sta agrarca, saj sta bila prej liberalca in tudi s tistim Kopačem iz Trsta, ki ima socialdemokratske pridige sta velika prijatelja? — Molči no, ko ustanovijo fare na Brjah in Skriljah bosta še oba za mežnarja in bosta agitirala za klerikalce.

a V Selu je umrl Franc Kosovel, star 94 let, oče g. župnika iz Šandreža. Pogreb je bil v pondeljek. V svojih mlajših letih je bil večkrat podžupan. Najstarejši sin je sedaj star čez 70 let. Ako bi prišli vsi njegovi potomci skupaj, bi šteli približno 100 oseb. N. v. m. p.

a Iz Velikih Žabelj. — Na Svetih Treh kraljev zvečer je bil brejski učitelj Možina v naši občini. V neki hiši je potem v družbi svojega vrednega prijatelja Durnika in drugih mrcvaril klerikalce. Dajal je: „V sramoto bi si štel, biti imonovan klerikalec. Rajši si na vrat obesim mlinski kamen in se potopim v globočino morja, kakor da bi klerikalec postal. Nobena moč, ne farška in ne peklenska nas ne loči od narodne stranke. Ko bi otroke vzgajal v klerikalnem duhu mislim, da nihče ne postane srečen.“ Ko so odhajali je rekel: „Mislim, da mi vsak izmed nas pod častno besedo zatrdi, da kar sem tukaj govoril, nišesar ne izda.“ No, in vendar se je izvedelo. To bo seveda tem neprijetnejše zanj, ker je bil tudi on na tistem agrarnem shodu pri „Rebku“ in je ploskal agrarcem. Katera sila je Možino odtrgala sedaj od liberalne stranke? Ali farška ali peklenska? Ali pa je morda Možina ostal, kar je; agrarci so pa morda nekaj drugega, kar se delajo. Nam se zdi zadnje bolj verjetno. Svetujemo Možini, naj ne hodi več prodajati svoje modrosti k nam.

Med otroci se je pojavila takozvana bolezen „rebadi“. Šola je bila zato zaprta. Nov način volitve so imeli naši naprednjaki v soboto 18. t. m. po noči, ko so izbirali „blagajnika za denar, ki so ga dobili pri svatovščini. Ker se v temi niso mogli zediniti za nikogar, so začeli deiti udarce. Tako je bil s častno večino udarcev izvoljen njih starosta, ki je dohl največ glasov novega sistema. Tako se je pokazalo pravo spoštovanje podložnih do višjega. So še nekateri hudobneži, ki trde, da so „volivci“ ravnali z izvoljenim tako kakor oni medved s puščavnikom, ko mu je s tace pobijal mahe na obrazu. Toda to govore le zlobni jeziki.

a Šmarje. — Dne 26. t. m. je predaval pri nas neki človek o novem volivnem redu. (Op. ured.: Bil je dr. Levpušček!) Govoril je tudi o važnosti splošne in enake volivne pravice; a ni povedal, da so se liberalci upirali. V tem predavanju je govoril tudi o Gregorčičevi zvezi s Pajerjem itd. (Op. ured. Čudno, kaj vse ne predavajo liberalci! Najbrže je „zveza s Pajerjem“ tudi kriva, da so Maročani pobili Francoze.) Gorica je izgubljena za vselej. Tudi ženske imajo volivno pravico. Slednjič je rekel, da ni ne za eno, ne za drugo strauko. (Oho! Dr. Levpušček ni več liberalce? Morda „agrarec“?) Brez posebne nesreče je bilo „predavanje“ konec.

a Iz Šmarij. — 20. januarja 1908. — Že več let ni nihče poročal iz naši vasi v lište. Naj jaz kaj poročam! Pri prvem vpisovanju glede nabave krme po deželnemu odboru se je takoj oglašil napredni duh in dejal, da bo seno za nič! Vendar se je precej posestnikov naročilo. Ko so dobili seno kmetje iz go-

vpili, da je seno za nič. „Primorski List“ pa je poročal, da je seno dobro. Komu naj bi verjeli? Tudi pri nas so začeli deliti seno. Vsi kmetje sedaj zatrjujejo, da se take krme tu okrog malo dobi. Ko je drugi prišel razglasil o deželnega odbora za nabavo sena, se jih je že več naročilo. Upamo, da bomo zopet tako dobro postreženi ko sedaj. Radovedni smo pa le, kdo je izposloval podporo za seno. Liberalci vse pripisujejo Streklju. Mi seveda smo prepričani, da je dosegel to gospod Fon. (Op. ured. Vse bomo pojasnili.) O „Kmečki zvezi“ govore nasprotniki, da se bo kmalu izgubila; a mi vemo, da se ne bo. Liberalce jezi „Kmečka zveza, ko vidijo, da napreduje. V naši vasi je še precej vina. Cena mu je 32—33 kron.

Iz kanalskega okraja.

kl Iz Kanala. — Ni mogoče molčati na dopise v liberalnih listih, ki blatijo našega priljubljenega podružnika g. Ivančiča. Pisarijo po „Soči“, da je prej vladal mir v občini. A le pomislite, kako ste blatili pok. Vidica in Pečenka. Nobena Pečenkova pridiga jim ni bila po volji. Sedaj pa hvalijo Pečenkove, da tembolj blatijo g. Ivančiča. Pravijo, da ima g. podružnik nekaj veljave le pri nekaterih „zabitih kmetih“. Naši kmetje dobro poznajo one, ki jim pravijo, da so zabiti. Naj se le nihče izmed liberalcev ne prikaže ob volitvah med kmete, ker ti so si dobro zapomnili, kaj liberalci pišejo o njih. To je ena! Drugič pa tudi ni res, da bi g. Ivančiča spoštovali le nekateri; ljubi in časti ga vse ljudstvo. Ali menijo liberalci, da bo g. podružnik šel najprej Ljuzeta prašati za dovoljenje kaj sme pridigovati. Tudi naš župan je užaljen! Čemu? Lepo na prsi naj se potolče in reče: Sam sem kriv! Naj z ljudmi nepristransko in prijazno postopa, pa se mu bodo odkrivali, kar tako srčno želi. Naš Tine je bil odklikovan! To je zanj nekaj strašno važnega. Sedaj je dostlužil 40 let. Bolje bi bilo, da bi ga bili dejali v pokoj, da bi ložje agitiral okrog. Sedaj je odklikovan, zato naj bi mu sedaj še plačo povišali. Ali odklikovanje nič ni? paj je vendar toliko vetra delal. Sklepamo! Želimo našim liberalcem miru in pokoja; a tudi oni naj puste poštene ljudi pri miru. Če pa blatijo one, ki jih cenimo visoko, naj ne iščejo pred nami pardona!

kl Nova cesta iz Ročinja na Kambreško, ki se gradi pod imenom cestnega odbora, je v toliko dodelana, da upravljajo ljudje iz hribov svoje pridelke na lahkem v dolino. Cesta Srednjska planota je s tem rešena stoletnih težav in trpljenja.

kl Z Anhovega. V št. 2 „Primorca“ se v dopisu iz naše občine napada g. kurata gorenjepoljskega. Ali naj pustimo, da pridemo na glas, da smo liberalci? Pri nas do novejšega časa sploh ni bilo političnega boja, ker smo tu sami pristaši Slov. Ljudske Stranke. Da je to res, priča izid zadnjih državnozbornih volitev. L. 1900 smo napovedali veliko vojsko „Primorcu“ ter vse pometali v Sočo. Le eden je izlezal iz nje na desni breg ter našel zavetje pri nekem bogatinu v Ložicah.

Naša politična edinstvo nekemu ne da miru ter hoče na vsak način zasejati ljuliko med nas. To upa najjože doseči po Gabrščekovem receptu, da udari po nuncu. Očita mu, da na sveti večer ni imal polnočnice. — Vsi dobromisleči duhovnjani smo slišali in umeli pojasnilo, ki ga je dal g. kurat nedeljo poprej, da namreč po cerkvenih predpisih ne sme imeti o polnoči tihe, in da torej more maševati le v slučaju, če občina oskrbi petje in orgljanje. Ker se to ni zgodilo, tudi maše ni moglo biti.

Čuje se tu govoric, od ljulike zasejana, da so na Božič hoteli pevci peti, a da g. kurat v to ni privolil niti dal cerkvenih not.

To je sama laž. Kdo je sploh vzrok, da pri nas nimamo petja in orgljanja v cerkvi? Pred letom še smo poslušali lepo petje in orgljanje. Tedanji organist pa je imel za svoj trud prav ničevno odškodnino. Zato je prosil županstvo, naj bi mu naklonilo pri občini še kako drugo službo, n. pr. občinskega tajništva ali obhodništva, da bi mogel izhajati. Vsi drugi starešine so bili zadovoljni, le mogočen podžupan gorenjepoljski je organista bahato žalil. Ko je ta za žali-

tev zvedel, je odšel v Ameriko, kjer zdaj oskrbuje orgljanje v Indianopolisu, mi doma pa imamo tihe maše. Vseh homatij, ki jih imamo v tej zadevi, je kriv prevzetni podžupan, ki je mislil, da se organisti kar s trnja berejo.

ki Požar je nastal v nedeljo ob 2h po polnoči v Lokovcu št. 78. Ko so prišli skupaj sosede, se jim je posrečilo da so ogenj omejili. Hišni gospodar Peter Hvala se je opeknel na obrazu in rokah. Zavarovan je pri „Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“. Sosede, ki so v veliki nevarnosti vztrajali in pomagali gasiti, dokler se jim ni posrečilo ognja udušiti zaslužijo vso pohvalo. Brez njihove pomoči bi bilo vse pogorelo.

Iz tolminskega okraja.

t Tolminska „Kmečka zveza“ je v nedeljo popoldne imela pri Sv. Luciji sestanek zaupnikov in poverjenikov. Na sestanku sta govorila gg. dr. Dermastia in posestnik Ivan Lapanja iz Kobarida. Soglasno so se izrekli možje za sledeče kandidate: Za kmečko skupino gg. državni poslanec dr. A. Gregorčič in geometer Lapanja. Za splošno skupino pa gg. dr. Brecej, dr. Pavletič in državni posl. F. o. n.

t Volivni shod. — V nedeljo ob 1. uri popoldne bo v Hudajužni volivni shod, ki ga sklicuje tolminska „Kmečka zveza“. Shod bo v prostorih g. Kemperla. Volivci, pridite polnoštevilno!

t Iz Sv. Lucije. — Piše nam prijatelj: Napolil sem se v jutro 27. jan. od Podmelca do Bače. Ko pridem dobro polovico pota, zagledam ob cesti napis in čitam: „Pojdite, pojdite, skrajni čas je že“. In zraven je bila slika zvana. Mislim si, gotovo se je že noč kak „agrarce“ zato potrudil. Ali za nas, L. S. S. ni skrajni čas! Za „agrarce“ je pa že zamujen! Torej, hvala za tvoj trud in opomin, „agrarce“ z zvonom.

t Iz baške doline. — V „Soči“ smo čitali dopis, v katerem se neki grabovski naprednjak spodtika nad občinskimi uradom v Hudajužni češ, da ne pozna točne ure Opozarjamo predsednika grabovske napredne „čitalnice“, da naj točnost ure v obč. uradu le lepo pri miru pusti. Naj rajši skrbi, da bo njegova policijska ura bolj v redu, ker drugače mu jo bomo mi primerno popravili. Gospod predsednik „čitalnice“, ki se mu je tako mudilo domu, da ni hotel počakati razsodbe misli da se je s tem odtegnil; pa se grozno moti.

Da ste čakali celi četrt ure več v obč. uradu je neresnica; kajti vlak iz Podbrda je prišel točno ob 3. uri in 10 m. S tem vlakom se je pripeljal en podžupan k razsodbi. Da ima občina pa manjše stroške se je treba tudi nato ozirati, da se pokliče bližnje podžupane in da imajo isti manj stroškov. Zapomnite se dobro, gospod predsednik, da se niste v „Soči“ nič oprali, ampak nasprotno. Ud starešinstva.

Iz kobariškega okraja.

kd Oj, ta ples! — Na kobariškem je bilo. Par plesateljnih fantov je hotelo z vso silo imeti javen ples. A župan jim tega ni dovolil. (Op. ured.: In prav je storil!) Hodili so od Poncija do Pileta in šli so slednjic celo do g. okr. glavarja. Pa tudi tam ni bilo nič; marveč so jim dali razumeti, da ima le župan pravico nad „muskarji“. In zopet so šli nad župana, s terorizmom so hoteli izvabiti licenco od njega. Neki 20 letni fantič je imel res korajžo. Šel je k županu, mu žugal in ga rotil: „Če ne ugodite prošnji, gremo pa tožit“. To je pogum ljudje božji. No pa „muske“ vse eno ni bilo. Kam pa pridemo, če nam bodo take zgage „komandirale“, nam starim razsodnim možem. Pripomniti pa moramo še da se je tudi neki liberalni učiteljček hudo potegava za to reč. S tem si pa ne pridobiva zaupanja ljudstva. — Onim, ki vidijo v plesu prvo in zadnje veselje, — naše pomilovanje.

kd Drežnica. — V nedeljo 26. t. m. je imela „Marijina družba“ svojo veselico. Na vspredu je bilo petje, deklaracija, prizor „Blažena med ženami in igra sv. Neže. Igralke večinoma šele prvič na odru, igralce so dovršeno, kot bi bile že stare znanke gledališnega odra. Vlogo Sinforjana v igri sv. Neže, igral je mladenič Jakob Rakušek. — Le naprej po tej poti vrle dekleta, vč razumete pra-

vo plemenito zabavo. — Kaj pa fantje? Tudi oni nekaj nameravajo. Gotovo nam bodo še ta predpust kako prav smešno zasolili.

kd Iz Krna. — Kaj bo z našo cesto? Potrebna bi bila že davno poprave in da bi jo malo razširili; saj za silo. Smo radovedni, če dečakamo, da se kdo pobriga za njo. — Z veseljem čitamo pri nas „Primorski list“, ki prinaša toliko novic, da je veselje. Le tak list, ki ima dobre in zanesljive dopisnike ter zvesto plačujoče naročnike, le tak list more biti dober!

kd Kamno. — Pri nas je več naročnikov „Prim. Lista“; a ti ne prijemajo redno „P. L.“ Ali je vzrok upravištvo ali pismočar? Zdi se nam, da naš pismočar ni nič naklonjen „Prim. Listu“; pa tudi sicer svojo važno službo precej potršno opravlja. Nekoč je neko pismo hodilo iz Kobarida k nam cele tri dni. Ko pa je bilo treba sgitrat za dr. Gruntarja, je bil mož silno priden. Morda je tedaj prevleč podplatov strgal, sedaj jih pa „špara“. Odločno mu rečemo: Če hoče, naj redno opravlja svojo službo, ali pa naj pusti, da jo opravlja kdo drugi. —

Iz cerkljanskega okraja.

c V Orehku se snuje „slov. kat. izobraževalno društvo“. Pravila so se že odposlala c. kr. namestništvu v potrjenje.

c „Kmečka zveza“ je imela 19. t. m. sejo, v kateri se je obravnavalo o več važnih stvareh, zlasti tudi o prihodnjih deželnozborskih volitvah.

c Kmetijsko društvo je pomnožilo svojo blagovno zalogo. V zalogi ima tudi usnje in podplate vsake vrste, dalje umetna gnojila, otrobi, moko itd. Društvo naj čim prej napravi blagovne podružnice tudi pri svojih podružničnih mlekarnicah in vaseh, ter naj na prihodnjem občnem zboru vpelje tudi pravilne deleže, tako da bode združna trgovina lahko dostopna vsakomur.

Iz komenskega okraja.

km Veliki dol. — Dne 18. t. m. smo spremili k večnemu počitku blagega mladeniča Edvarda Mrkuža. Bil je star še le 25 let, ko ga je Bog poklical k sebi. Kličemo mu: Počivaj v miru, blaga duša! Večna luč naj Ti sveti!

Željujoči tovariš.

km Volčji grad. — (Šolsko vprašanje). — Naši šolski „prvo-boritelji“ so spet vložili prošnjo, a ne na okr. šol. svet v Sežani, kakor je bila doslej navada, ampak je šla — kakor brzovlak mimo malih postaj — na Dunaj. Tekoča številka te prošnje mi ni znana; a to lahko rečem, da zavijejo najbolj prekljastega uda šol. sveta v Sežani v prejšnje prošnje. Prošnji, kakor čujem so priložili oni dopis iz Volčjigrada v prvi letošnji št. „Pr. Lista“. Kaj tisto! Če kdo želi, mu še z drugim postrežemo. Tomačevljeni! Kaj pa vi? Oglasite se tudi vi v „Prim. listu“! — (Kaj sem zvedel). Čujtel Volčji grad in Tomaževica ne dobita šole, dokler v to ne privoli županstvo v Komnu. Pa bo-li županstvo privolilo? Nikdar, ker je dve tretjini starešinov Komencev. Kako pa tu pomagati? Ob občinskih volitvah se morajo okoličani združiti ter v II. in III. razredu postaviti nam naklonjene kandidate. O sporazumljenju bomo že še pisali. — (Za 5 mesecev) je od kar nimamo organista. Dekleta vse eno, kakor prej, same prepevajo. Ljudstvu to ugaja. Volčjegrajec.

km Državna podpora. — Poljedel-sko ministerstvo je dovolilo občini Štanjel 3500 K podpore za napravo občinskih vodnjakov.

Iz sežanskega okraja.

s Iz Barke. — Naš vodovod je dovršen. Meri 120 kubičnih metrov. Cevi so postavljene in zasete. Pipe manjkajo. Naša dekleta in fantje hodijo po vodo 1000 metrov daleč k staremu vodnjaku. Naše poti so tako nevarne sedaj, da pada naša živina in ljudje. Pred kratkim je neki fant padel in je razbil posodo ter se občutno poškodoval ra roki in nogi. Še druge krivice trpimo. Ko smo vozili pesek za rezervuar, so nam podjetniki objubovali, da nas plačajo ob „kontinzišah“, ki jih pa še danes čakamo. Koliko bo dal povzetnik ta občinski pesek, nam ni znano. Letos so nas zadele ve-

like nezgode. 3. in 15. julija nam je toča pobila vse poljske pridelke in jih uničila. To so žalostne stvari iz naše Barke! Za danes dovolj!

Iz Irziškega okraja.

Doberdobske homatije pred tuk okrožno sodnijo — poraz liberalnega županstva. Iz časopisja so znane doberdobske homatije v zadevi zidanja farovža. Doberdobski liberalci so pisali na dolgo in široko v liberalno „Sočo“ in na nelepe način blatili bivšega župana g. Perica, češ, da je kar na svojo roko ukazal zidati farovž brez starešinstva in brez dovoljenja deželnega odbora. Sedanj liberalno županstvo je naperilo tožbo proti g. Pericu, da mora on iz svojega povrniti občini doberdobski 3014 K, opiraje se na zgoraj navedeno trditev. Obravnava se je vršila 17. t. m. v Gorici pred okrožno sodnijo, pri kateri je bila občina obsojena povrniti g. Pericu pravdne stroške in sodišče se je izreklo, da g. Pericu se ne more v ti zadevi nobene nekorektnosti očitati. — Tako so doberdobski liberalci za eno blamažo bogatejši. Občina pa plačaj stroške, napravljene po nepremišljenosti nekaterih kapricistov. Kaj pravi k temu doberdobski dohtar!

ti Iz Doberdoba. — Glejte, dragi prijatelji, kako se pri nas dela. Naša občina je dosegla od vlade nekaj podpore in sena.

To seno naj bi se bilo razdelilo med ubožnejše posestnike, ki jim tako primanjkuje krme, da morajo celo srk iz postelj pokladati živini. Kako bodo reveži prehranili živino čez zimo? A gospodje, ki so delili, so najprvo in največ oddelili onim, ki niso več ubogi; večina ubogih pa ni dobila. Prašamo: Ali so bili gospodje pooblaščenji, da dele seno po svoji volji, ali ne. Doslej so se take podpore pri nas delile le ubogim, ne pa takim, ki imajo denar naložen na obrestih in ki po leti častnike bero v senca. Ljudstvo je vsled tega silno razburjeno v občini. Baj se vložil utok proti ravnanju teh gospodov. Morda izpregovorimo še kako jasnejšo besedo o tistih, ki se jim je seno podelilo brezplačno, ki pa niso ubogi. —

Iz korminskega okraja.

kr Iz Biljane nam poročajo, da sta 19. t. m. tam okrog dva moža kupovala svinje; a da sta se silno surovo obnašala. Bila sta vinjena, govčila sta nalašč nemško, da sta jezila domačine in se prepirala s fanti. Imela sta pri sebi tudi orožje; a fantje so jima ga odvzeli in ju naučili olike.

kr Tatvina. — V četrtek dne 23. t. m. ob 4 uri pop. vlomili so tatovi v gostilno M. Toroš v Medani. Odnegli so nekaj zlatnine v vrednosti 200 K, gotovega denarja 600 K, skupaj 800 K. Doma pa je bila sama 9 letna služkinja. Posrečilo se je tatovom, da so odnesli zdrave pete. —

S Irziškega ozemlja.

ta V Dolini pri Trstu se otvori dne 15. marca t. l. kopališče za prirodno zdravišče po Kneippovem načinu. Opozarjamo na to vse one, ki iščejo zdravlja. Življenske potrebščine so v Dolini precej cene. Omenimo da je to edino podjetje te vrste v slovenskih rokah.

Za izobrazbo.

Klub, — angleška beseda in pomenja kraj, kjer se vsa družba shaja, potem pa tudi družbo samo. Če govorimo o klubu slovenskih poslancev na Dunaju, mislimo pri tem na družbo poslancev, ki se shajajo navadno na določem kraju skupaj, da se posvetujejo o tem, kako bi najbolje zastopali koristi svojih volivcev.

Koalirati, (koalicija), — lat. beseda ki pomenja združiti. Govorimo o koaliciji na Ogrskem in razumemo pod tem združitev raznih strank v ta namen, da vladajo po določenih načelih državo.

Kompromis, — latinska beseda, ki pomenja dogovor. Dve stranki skleneta kompromis pri volitvah, se pravi: objubita si, da hočeta drug drugi pomagati pod gotovimi pogoji. Čisto druga pomen pa ima glagol kompromitirati, ki pomeni koga v sramoto pripraviti, zlasti na ta način, če ljudje mislije, da je kdo imel s kakim malopridnežem kako zvezo.

V torek zvečer vsi k predavanju

S. K. S. Z.

v stekleni salon restavracije

„Central“.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Loterijske številke.

28. januarja.

Dunaj 73 63 84 1 48
Gradec 64 51 8 50 74

C. kr. prvlil.

25 let obstoječa strokovna krojačnica prve vrste.

GORICA — na Travniku — GORICA.

Tu se kupuje najceneje!

Trgovina z gotovimi oblekami in manufakturnim blagom iz inozemskih in avstrijskih tovarov vseh vrst, ter nepremočljivih pelerin in jopičev za dame.

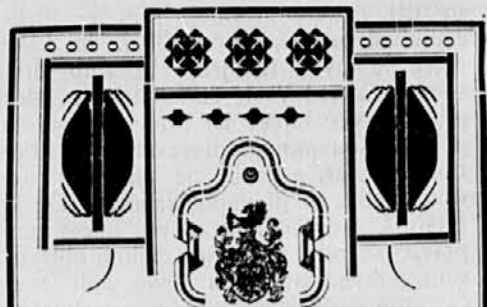
Edina zaloga oprave k uniformam za gospe e. in. kr. častnike, uradnike veterane, finančne stražnike, orožnike, občinske redarje in ognjegasce; za častito duhovščino: ovratnike, mašne kape.

Dobiva se vse, kar spada k paradnim oblekam, tudi orožje samo v trgovini

M. POVERAJ v Gorici
na Travniku.

Hiša na prodaj

v Mirnu št. 262 na primernem kraju, prot. solncu; hiša obstoji: 1 kuhinja, 2 sobi, 1 žitnica v podstrešju, 3 svinjski hlevi, 1 mali senik, dvorišče, vodnjak in vrt. Hiša je nova 6 let odkar je zidana. Kdor jo želi ogledati naj se obrne do *Josipa Brumat v Mirnu št. 269* ob nedeljah in praznikih od 12. do 2. ure popoldan blizu pokopališča.

„NARODNA TISKARNA“

::: v Gorici, ulica Vetturini št. 9 :::

je preskrbljena z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem, ter more prevzeti vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela

TISKA:

* „Gorico“ oo	oo „Pr. list“
* Vabila 0000	0000 Cenike
* Brošure 000	000 Račune
* Diplome oo	oo Vizitnice
* Pobotnice o	o Rač. sklepe
* Sprejemnice	Jedilne liste
* Plakate 000	000 Etikete
* itd. itd.	itd. itd.
* * * *	* * * *

Zagotavlja točne in strokovno pravilne izvršitve v moderni in okusni obliki od navadnega enobarvnega do finega večbarvnega tiska po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence

Razkrinkani agrarci.

V nodeljo popoldne so agrarci imeli pri Rebku svoj shod. Na tem shodu so se razkrinkali do golega, kdo so.

Agitacija za ta njihov shod je bila velika. Z vipavskim vlakom so se pripeljali celo iz Vrtojbe, Savnik iz Bilj je pripeljal svoje drage, iz Dornberga je prišlo vse, kar liberalno leze in gre, prišli so pod agrarno zastavo liberalci iz Ozeljana in Sempass. Med njimi je bil tudi agrarec Andrej Gabršček v Gorici, a pogrešali so agrarca Gilčverta. (Ali se je morda zbal razkmeta Lisjaka? Op. stavca.) Torej lepo število od zunaj. Iz ajdovskega okraja jih je bilo primeroma le malo, posebno če pomislimo, da vseh skupaj ni bilo niti 200 zborovalcev.

Ko se je končalo posvetovanje „Kmečke zveze“, so se tudi nekateri naši udeležili zborovanja liberalnih agrarcev. Govoril je dr. Franko, ki je po svoji navadi dal vsakemu pol — namreč po hrbtu: liberalcem in klerikalcem. Vendar je bil njegov govor zasukan tako, da pridobi za se srca liberalcev, ki menda najbolj hrepene po njegovi nesebični ljubezni. Dejal je med drugim: „Očita se nam, da je v naši stranki večina naprednjakov, bivših naprednjakov. To je res! A gospoda moja, kaj je temu vzrok? Ti ljudje so prišli k nam, ker so res napredni, samostojni, ki mislijo s svojo glavno ter se ne dajo voditi od nikogar!“ Ko je podal liberalcem te lepe poklone, pa je z brezprimerno predznanostjo udaril do naših pristaših. Našim somišljenikom očital, da so „klerikalne nerazsodne mase, ki ne znajo brati in ne misliti.“ Zato po njegovem mnenju tudi ni v agrarni stranki klerikalcev. Pri tem krutem žaljenju naših kmečkih mož od strani advokata, ki doslej ni še z mezincom ganil za slovensko ljudstvo, je naš urednik zaklical: „Nerazsodne klerikalne mase si zapomnimo!“ — To pa je vzbudilo pri liberalcih velik krik. Psovke so letele na urednika. Dr. Franko je takoj začel klicati na pomoč § o zborovalni svobodi. Drugi so klicali naj govori. Ko stopi naš urednik k mizi, da govori, mu gospodje odgovore: „Ne, ne sedaj! Pozneje!“ Dolgo časa je še čakal, da pride na vrsto, a so bili gospodje agrarci pregostobesni; in čakal je zaman! Ko se je dr. Franko po tem dogodljaju odkašljaj, je odovoril: „Glejte! Jaz dr. Franko, ki sem odvetnik v Gorici, ki me vsak pozna, jaz veleposestnik v Solkanu, rojen domačin v Tolminu, jaz ne smem govoriti, kar hočem. Tukaj ta-le mladi gospod, ki je prišel s Kranjskega, ta pa sme govoriti kar hoče! Taki so ti gospodje!“ Uboji advokat, ki ne zna boljšega odgovora! Zasklelo vas je, ko ste videli, da so navzoči ljudje, ki bodo povedali goriskemu slovenskemu ljudstvu, da je dr. Franko o njem govoril kot o nerazsodni klerikalni masi. Dr. Franko sme na shodih govoriti, kar hoče! To je njegova stvar! A tudi mi si ne damo jemati pravice, govoriti! Govorili bomo glasno, da bodo Frankota bolela ušesa, da je voditelj liberalnih „agrarcev“ proval naše somišljenike z nerazsodno maso.

To vas boli. Dr. Franko je govoril

o zlorabi vere. Pravi da so agitirali duhovniki za Fona: „Če voliš Fona, prideš v nebesa; če ga ne voliš, greš v pekel!“ (Klic: „Kdo Vam je to rekel?“) Franko: „Govorilo se je tako! Sicer pa, če se ni agitiralo dobesedno tako; saj v tem smislu se je gotovo!“ (Klici: „Aha! Se že vmika!“) Dr. Franko je govoril tudi, da so „klerikalci“ farbali volivce s tem, da so jim obečali odpis dolgov, da ne bo treba plačevati davkov, da bodo fantje odpušteni od vajakov itd. (Kedaj je kdo izmed naših tako govoril? Tako govorjenje je brezobraznost, ki jo že postavimo v tako luč, ki je Franko ne bo vesel!) Sedaj, pravi Franko, farbajo uboge briake kolone, da bodo prosti. (Tudi nato dobi Franko odgovor!) Slednjič je proglasil geslo vseh „neodvisnih“ kmetov: „Kmet naj voli kmeta!“

Trgovec Vrčon je bral iz nekega papirja z veliko težavo nekaj, kar bi imelo biti poziv za pristop k stranki. Učitelj Mermolja je dejal: „Mi nočemo ne klerikalcev, ne liberalcev; ampak samo sebe!“ (Klici: To je res! Učitelj Mermolja hoče sam sebe! Smeh!). Nato nastopi nekdo z belim klobukom, ki se spravi strašno na klerikalce, da jih je treba pomesti iz deželnega zbora itd. Toda naša agrarna stranka sama bo propadla! Danes se je že povdarjalo, da je v agrarni stranki 80 odstotkov naprednih mož. Zato naj se naša stranka združi z napredno. (Ploskanje. En klice: Dobro s kompromisom! Nato nastopi pravi voditelj liberalnih agrarcev Mermolja. Govoril je o uredniku Kremžarju, kako je bled od jeze, itd. Sebe pa je hvalil kot posestnika. (Hml Vrtojbenici govore drugače!)

Mi (Misli si zraven: Mermolja) smo naredili stranko in Nam je odgovoren voditelj Franko. Če bode delal proti Nam (Mermolju), ga pa odstavimo. (Franko se drži kisto). Če sedaj propademo, ne odnehamo! Na druge Mermoljeve neumnosti se ne oziramo!

Pač pa pribijemo nekaj drugega! V Kamnjah na kolodvoru so v varstvu nočne teme agrarni kandidati razvijali svoje misli. Nekemu liberalnemu agrarcu ni bilo prav, da se je zabavljalo na shodu tudi zoper liberalce. Zato je prosil za pojasnilo strankinega vodjo Mermoljo. Ta pa mu odgovori: „Veste mi ne smemo na shodih pokazati, da smo bolj liberalci.“ Od Mermolje samega imam dokaz, da so agrarci bolj liberalci.

Vsled pomanjkanja prostora, danes ne moremo obširneje pisati. A na dan pride vse in svet bo strmel nad hinavščino, ki jo uganjajo agrarni vodje.

Uspehi dela v šestih letih.

V prvem članku smo omenili, da je bila zadnja deželnozborna šestletna doba najplodovitejša in izdatnejša od vseh prejšnjih. V dokaz temu podajemo čitateljem v kratkih potezah glavne točke o delovanju deželnega zbora in odbora v tej dobi. Podrobno poročilo o tem izda ob času deželni odbor sam, in komur je resnica pri srcu, bo moral priznati, da sloni naša trditve na resnični podlagi.

Do leta 1902 je prevladalo načelo v deželnem odboru, da je istemu glavna naloga, natančno izvrševati odredbe, predloge in ukaze deželnega zbora, sicer pa da leži težišče vsemu delovanju v vestni rešitvi uradnih spisov. S to dobo pa je prešinila deželni odbor in ves deželni urad misel, da deželne uprave glavna naloga je zunaj urada, v naših gorah in v dolini. Pospeševati in dvigniti kmetijstvo, ki je temelj državi in deželi, skrbeti za izboljšanje vsega, kar je ž njim v zvezi in je njemu v prilog; skrbeti kakor tudi sploh neposredno seči pod ramena vsem panogam javnega življenja, to je bila dež. odboru deviza v novi dobi. Naj le rohnijo naši nasprotniki, kolikor jim drago; dejstva, ki se ne dajo utajiti, jim bijejo in bodo bila po zobeh, da kočno povsem obmolknejo.

Ker ne morejo teh dejstev utajiti, oklepajo se kakor utopljenec bilke, da bi se rešili. S prirojeno jim perfidnostjo iščejo v deželni upravi pomanjkljivosti, prestrojajo muhe v konja, zavijajo in obrekujejo brez konca in kraja, da bi svoje verne pristaše preslepili in z njihovo pomočjo prišli na vrhunec. Toda laž ima kratke noge, in vsi njihovi napori se razbijajo kakor morsk val ob skalovju dejstev.

Našim somišljenikom in pristašem S. L. S. podajamo sledeče uredbe, ki so se izvršile v tej dobi in ki kažejo resničnost naših trditve:

Hipotečna banka.

Ustanovila se je hipotečna banka, katere važnost se ne sme podceniti. Tudi če je nje delovanje tiho in nevidno, je v kljub temu velikega pomena za deželo. Po nji se je v obče znižala obrestna mera za 1%, in to je za vsakega, posebno za našega kmeta in posestnika, velikega pomena, če pomislimo, da je v deželi nad 90 milijonov vknjiženega dolga. Mnogo, mnogo posestnikov je rešila ta banka pogina, in tudi oni, ki javno najbolj nanjo zabavljajo, iščejo tam denarne pomoči. V področje tega zavoda je prišlo sedaj tudi zastopstvo avstro-ogrške banke za Goriško. Važnost tega koraka se pokaže v kratkem.

Da bi zmanjšali važnost in veljavo te ustanove deželnega odbora, zaganjajo se liberalni listi v dež. odbor in v uradnike, ki tam poslušajo, češ da so sami Italijani. Priznamo, da se je pri imenovanjih teh uradnikov Slovincem krivica godila, dostikrat velika krivica; toda izvestno je, da sta se proti temu upirala slovenska odbornika z vsemi močmi in storila tudi na to stran svojo polno dolžnost.

Deželna norišnica.

Velikega pomena za deželo je tudi zgradba deželne norišnice, vprašanje, ki se je vleklo nad 40 let po deželni hiši, ne da bi se bilo uresničilo. In vendar je bilo vresničenje tega vprašanja deželi tako potrebno kakor ribi voda, in to ne le iz zdravstvenega, marveč tudi iz gospodarskega ozira. Doslej je romalo leto za letom mnogo denarja za umobolne iz dežele, odslej bode ta denar ostajal v deželi. Seveda, tudi to ni liberalcem po volji; kar pa stvari nič ne škodujejo.

Užitnina.

Čin največjega gospodarskega pomena za Goriško in tudi za Istro je bila odstranitev starega sistema pobiranja užitnine potom zakupa. Vse druge kronovine, kjer se je bil uvedel oni sistem, so ga vže davno odslovile; le tu na jugu se je bil tako ukoreninil, da ga ni bilo lahko izrati, posebno pa tudi radi tega ne, ker so se temu upirali nekateri poslanci in časnikarji z vsemi štirimi. Relativno velikanski dobički, ki so se dosegli po novem sistemu, so odprli oči vladnim krogom in drugim interesentom, da se stari sistem ne vrne več v deželo in odpravi tudi v Istri. In kdo je pripomogel v to premembo? Ali ni bil to sedanjí deželni odbor in naši poslanci?

Kdor se hoče poučiti natanko o ugodnih posledicah tega koraka, naj čita poluradno glasilo deželnega odbora „Samoupravo“. Tam izve med drugim, da je imela dežela od tega v letih 1905 in 1906 čistega dobička 468.145 K 23 h, občine pa 377.115 K 45 h, dočim je dobila vlada v teh dveh letih 326.352 K 30 h več nego v enaki prejšnji dobi.

Ogromna vsota 1 milijon 171.612 K 98 h bi bila romala torej v žepe špekulantov le v teku dveh let, ako bi se ne bili postavili naši poslanci z deželnim odborom po robu ter odločno zahtevali odločno od vlade, da predugači sistem pobiranja užitnine, bodisi da je sama sprejme v svojo režijo, ali pa da prepusti to zadevo deželi.

Nabava sena.

Velike važnosti za naše posestnike in kmetovalce je tudi nabava krme potom deželnega odbora. Koliko dela, truda, skrbi, sitnosti in neprijetnosti povzročuje to podjetje za naše obsežne tri slovenske okraje, ve le oni, ki delo izvaja ali vodi ali vsaj pazljivo zasleduje. Deželni odbor si je bil vže naprej v zavesti, vsega tega, a se ni strašil nobenih zaprek, uvidel živo potrebo take akcije in v skrbi za zle posledice v živinorejstvu, ako se živinorejcem ne skoči na pomoč. Vse njegovo prizadevanje za izboljšanje živinoreje bi bilo sicer vničeno.

In kdo se je trudil in prizadeval, da sprejme deželni odbor to akcijo? Kdo ga je podpiral, da se je podjetje posrečilo? Niso bili to naši poslanci, v prvi vrsti gospod Fon in oba deželna odbornika? Ne bojimo se ugovora od nobene strani, ako trdimo, da bi bila padla v vodo vsa ta akcija brez pomoči naših poslancev?

In sedaj vam pride na shod veleposestnikov v eletržec, zahaja svoje kritično kljuse in predbaciva našim posl. v veleposestvu, da so slabo zastopali interese veleposestnikov. In isto dolgočasno pesem zapoje junaški snubač dr. Franko. Ne boli nas to očitjanje. Pribijemo dejstvo, da se bodo naši somišljeniki vedeli ravnati. „Agrarni“ voditelji so padli na Gabrščekov nivó! Nam je prav, če bo pa njim dvomimo.

Učitelji.

Da nadaljujemo! V zadnji šestletni dobi se je rešilo tudi učiteljsko vprašanje, in sicer tako kakor smo vedno naglašali. Učitelji so bili prej za svoj trud

Novoporočencem-novicem

priporoča „KROJAŠKA ZADRUGA“ V GORICI

svojo bogato zalogo: Rumberško, belgijsko in šlezjsko platno, namizni prti in serviete, brisalke, žepne rute, cvilh, žime in volne v dlaki za madrace, odeje, koce, šivane kuverte, perje za postelje, preproge in zavese itd.

Blago izvrstno. Cene prav nizke in stalne.

resnično preslabo plačani; a naši posestniki in kmetje so in so bili tako preobloženi z raznimi dokladi na izravne davke, da ni bilo niti misliti na zboljšanje učiteljskega gmotnega stanja na račun kmeta. Misliti je bilo torej na drug način pokritja onih stroškov, katere je povzročil novi šolski zakon, in to se je naši stranki povsem posrečilo. Učitelji so dobili kar so želeli, a kmet ne plačuje radi tega niti za vinar višjih doklad na izravne davke. Gospodje učitelji vedo tudi dobro, kdo je to vprašanje tako ugodno rešil, zato si pa prizadevajo sedaj skazati se hvaležne, kakor kaže njihov nastop v bivši „agrarni“, „sedaj liberalni“ stranki. Oni niso zadovoljni s tem, kar so dosegli, temuž derejo še naprej, višje. Pripravljenih imajo že poln koš novih zahtev, ne gledé na to, kake posledice bi te imele za davkoplačevalce, ter zahtevajo njihovo uresničenje. In ker vedo, da S. L. S. je gluha na to uho in ni voljna privoliti v izvršitev njihovih želj na škodo kmeta in posestnika, vrgli so se v naročje „agrarni“ stranki ter ji ponujajo in vsiljujejo svojo pomoč, da bi strmoglavili prave in nesebične zastopnike ljudstva ter pripomogli do zmage — ljudem brez najmanjših zaslug za občni blagor, možem brez eneržije in brez potrebnega poznanja naših kulturnih, socialnih in gospodarskih potreb. O tej stranki, kakor dandanes obstoji, o „agrarnih“ se pač lahko reče, da imajo drug drugega za norca. Nekateri častihlepneži, Franko, Marmolja in drugi se nadejajo, da splezajo s pomočjo liberalnih učiteljev na površje, dočim so uverjeni učitelji, da doba kasneje od „agrarnih“ kar bodo hoteli, v prvi vrsti svedča povišanje plač in druge ugodnosti. Toda kakor se je dr. Tuma varal z liberalnimi učitelji in oni z njim, tako se boče tudi godilo tukaj z dr. Frankom. Naše ljudstvo ni več tako naivno, da ne bi izpregledalo grde in nedostojne igre, ki jo gospodje z njim vpirzarjajo. Lpe fraze je ponujal volivcem v goriški okolici g. Oskar Gabršček, ko je kandidiral v državni zbor, lepih fraz poln je bil dr. Tuma pri zadnjih deželnozborskih volitvah, in ko lepozvencedih fraz ponujata sedaj glavna zastopnika „agrarnih“ stranke dr. Franko in njegov politični šef, bivši redar Marmolja iz Vrtojbe, volivcem v goriški okolici, da bi jih omamila. Tominci in Kraševci se tem ljudem smejejo in smatrajo njihov nastop za pustno šalo. Uverjeni smo, da jim bistroumni Vipavci, Kanalci in Brici ne pojdejo na limanice.

Kmetijska šola.

Tu nam je nadalje omeniti tudi preosnovne obeh oddelkov kmetijske šole, slovenskega in italijanskega. Radi pripoznamo resnico, da je stal posebno slovenski oddelček svoj čas na višku časovnih zahtev ter zelo pospeševal razvoj sadjereje, živinoreje in tritorije v deželi. Toda v zadnjem času sta oddelka zelo zaostala in nista več odgovarjala zahtevam novodobnega napredka. Zato je pa ljudstvo na shodih in privatno, so posebno tudi italijanski zastopniki zahtevali, naj se šola zatré. A slov. odbornika sta se temu odločno uprla ter rekla: „Šole zapirati ni napredek, marveč nazadek.“

LISTEK.

Kri.

(iz ruščine.)

Pred vhom velike, mračne, trinedstropne hiše sta korakali enakomerno semintja dve vojaški straži, vrhu tega pa je stal menda radi večje varnosti v veži še policaj.

Mimoidoč so se plaho ozirali na to začrmelo, neprijetno poslopje, v katerem je imel sedež carski namestnik, krut neusmiljen človek, ki je bil vse preje, nego ljudomil gospodar svojim podložnim.

Čuditi se torej ni, ako ga je vsakdo črtil in če so se v skritih zakotjih tega malega, napol židovskega mesteca pripravljale bombe in kovali pogubni naklepi zoper to poslopje, posebno pa v njem bivajočega namestnika.

Mračilo se je že in mrzel dež je jel rositi. Čestne svetilke so le slabo razsvetljevale temne, ozke ulice.

Nasproti poslopju v mestnem vrtu pa je žvižgal jesenski veter med golim vejevjem.

V veži je tiho šepetal policaj z dvema strežajema, ki sta prišla iz gorenjih prostorov. Govor se je sukajl okrog hišnega gospodarja.

„Ali že spi?“ vpraša tiho policaj.

Ako šoli ne odgovarjata sedanjim zahtevam, naj se preustrojita“. To se je zgodilo. Sedaj dobivajo učenci teoretičen in — kolikor možno — tudi praktičen pouk v zimskem času, dočim bodo pomagali po leti gospodariti doma. Učitelji kmetijske šole bodo pa po leti prirejali poučna predavanja po vsej deželi. Kolika je bila v tem oziru potreba in ukazeljnost našega ljudstva, kaže dejstvo, da se je oglasilo na tozadevno okrožno deželno odbora nad 70 občin, ki želijo takih predavanj. — Mesto enega, uvedla sta se dva dvoletna tečaja, ki brezplačno poučujeta po 20 gojencev. Oblej se izšola torej na obeh oddelkih vsaj po 40 dijakov na leto, ki pojdejo med naše posestnike. S tem, nadejamo se, povpeši se napredek v naši deželi na polju kmetijstva bolj nego s praznimi frazami, ki jih je po „agrarnem“ receptu v nedeljo zvečer v Kamnjah na kolodvoru prodajal Savnik iz Bilj.

Na reševanje takih in enakih stvari je obrnil deželni odbor v zadnji dobi svojo glavno pozornost, ne da bi bil za trenotek izpustil izpred oči uradne teoretične spise, pritožbe, proračune in obračune itd.

Deželna trtnica, živinoreja in drugo.

V zadnji šestletni dobi se je priredila tudi deželna trtnica, ki je za naše kmetovalce velike koristi. To vedo ceniti najbolje oni posestniki, ki so prej kupovali v Monasteru trte cepljenke po 25—30 K sto, dočim jih dobivajo sedaj po 12—14 K. Škoda da je nastala tatrnica vsaj 20 let prekasno.

V tej dobi so se dajala precejšna brezobrestna posojila vinorejcem za obnovenje opustošenih vinogradov, kar je bilo marsikomu v veliko pomoč.

V tej dobi so se tudi pričeli resni koraki za povzdigo živinoreje in svinjereje. V prvem oziru se je vpeljal in izpeljal zakon za pospeševanje živinoreje; nakupili so se — deloma tudi z deželno denarno pomočjo — plemenski biki, priredile so se po vsej deželi razstave goveje živine ter se je pospeševala še na druge načine ta panoga kmetijstva, ki je v nekaterih okrajih edini vir blagostanja in predpogoj, da se more ljudstvo preživeti. Za pospeševanje svinjereje so storjeni vsi potrebni koraki, čakati je le še otvoritve noričnice, ki bo dajala v to svrhu oblogo in klajni material.

Deželni zbor je v tej dobi sprejel tudi zakon za zavarovanje živine, in deželni odbor ga je sedaj že pričel izvrševati. Tudi to ni malo delo, in ceniti ve trud le oni, ki se peča s tem predmetom.

V zadnjih šestih letih ustanovil se je tudi stavbinski urad, ki je bil zelo potreben. Menda ni v Avstriji dežele, ki ne bi bila že davno preskrbljena s takim uradom. Ako hočemo resno in pametno pospeševati zgradbo in popravo cest in poti ter skrbeti za stavbeni red, za obrambena dela pri vodah itd., je tak urad neobhodno potreben.

Isto tako se je ustanovil kmetijski urad, ki deluje še le malo časa, a intenzivno. Začeli so se poskusi z umetnimi gnojili, vpeljali različni poskusi na gospodarskem polju, kojih blagotvorni upliv se

„Ne, sedaj je še v pisarni. Došlo mu je menda neko zelo razburljivo pismo, kajti nemirno in srditega obraza koraka po sobi semintja.“

„Revolucionarji se tega človeka zelo boje... njihovi revolucionarni nameni se jim nikakor ne bodo tako lahko posrečili,“ pripomni policaj.

„Da, zelo strog gospodar je in nikakor ne bi bilo uganjati z njim šale.“

Človek, o katerem se je sukajl govor v veži, bil je v bojazen in sovrastvo tisočerim.

Bil je majhen, sivolas možak v svetli generalski uniformi. Ob tem času je meril z velikimi koraki, razburjen in srdit svojo, ne posebno prijetno pisarno, katere edini lišp so bile slike generalov, njegovih prednikov, ki so zakrivale stene od vrha do tal.

Na široki pisalni mizi je ležala obširna, popisana pola, — smrtna obsodba mladega revolucionarja, kateri je zakrivil umor policijskega stražnika.

Pilijas, tako se je glasilo ime obsojenca, je bil ruski državljani, ki pa je študiral mnogo let v Avstriji.

Po dovršenih študijah vrnil se je v svojo domovino in se pridružil revolucionarjem.

pokaže pa še le kasneje. In kdo bi bil izpeljal akcijo s senom, ako bi ne bilo tega urada?

Navedli bi lahko še lepo vrsto drugih predmetov, ustanov in odredb zadnje dobe, ki živo pričajo o živahnem delovanju dež. zbora in posebej še deželne odbora za kmetijstvo in drugo stroke javnega življenja. Koliko podpor občinam, cestnim odborom, posestnikom kot brezobrestna posojila, društvom itd. se ni v zadnjih šestih letih razdelilo?! Snelo trdimo, da se je storilo na to stran v enem letu več, nego v vseh šestih letih prejšnje dobe. Vse to pričla in boče pričalo o istinitosti naše trditve. Z nasprotnimi trditvami se dajo pramotiti k večemu oni, ki žive z glavo v žaklju.

Kmetova samostojnost.

Med svojim predavanjem o socializmu pri soc. kurzu v Gorici je dr. Krek med drugim sprožil tudi sledečo misel: Zdravilo za vse bolezni, kar jih je v državnem življenju, je menda poldržavljenje. Človek bi vsaj tako lahko sklepal, ko tolikrat za vsakim voglom čuje to mirakelj-zvabo. Železnice in paroplovbe se morajo poddržaviti, o tem smo že vsi edini; pridejo še premogokopi in rudokopi, oglašajo se učitelji; nekateri hočejo, da bi bili tudi duhovniki kakor državni uradniki; ob draginji se slišijo nasveti: poddržavimo mesarije in pekarije. Socialni demokrat, ki trdi, da se mora vse pridelovanje, izdelovanje in trgovanje poddržaviti, že kmalu ne bo imel potemtakem nobenega nasprotnika več. Do ušes tičimo že v socializmu, pa se tega niti ne zavedamo.

Kam pridemo po ti poti? Četa uradnikov se na ta način strašno zveča. Vedno več gospodarskega življenja bo v uradniških rokah in prvo in glavno vprašanje v državi bo potem uradništvo. Odkod dobiti dobrih uradnikov, kako jih nadzirati, to je težava, ki nanjo le malokdo misli.

Podržavljenje bo brez dvojbe napredovalo. Grozno bi se pa motil, kdor bi mislil, da je že s tem kaj pomaganega. Če ne bomo imeli vestnega, skrbno nadziranega uradništva, bo še slabše nego doslej. Zato pa moramo na vsak način skrbeti, da za nove razmere poskrbimo v tem oziru. Na videz je odgovor lahak. Pravi se: Državni zbor je poklican, da nadzoruje; izvoljen je zdaj pri nas po splošni in enaki volilni pravici; zato ima vse ljudstvo nadzorstvo v svojih rokah. To je samo deloma res, ker predvsem je treba, da tudi za deželne zbere izvajemo ravno tako volilno pravico. Poleg tega sta pa potrebni za tako delovanje državnega zbora dve stvari:

1. Državni zbor mora res enotno hoteti nadzorstvo nad uradništvom. Dosedaj je nekoliko to že pokazal, toda bil si je nedosleden. Pravični moramo biti in naglasiti, da se je sedanji državni zbor mnogo bolj izkazal za delo kot prejšnji. Izvršil je težke naloge v primerom kratkem času. Toda enega očitka mu ne moremo prihraniti: Dajala vse stranke so pokazale, da bi si rade izlicitirale prijaznost uradništva. Taka licitacija je silno

A že zgodaj ga je zgrabila roka pravice, ravnokar je potrdil carjev namestnik smrtno obsodbo vojaškega sodišča in že drugo jutro naj bi rebelj končal mlado življenje.

Poleg smrtne obsodbe pa je ležalo na mizi odprto pismo skoraj iste vsebine. S tem listom so zagrozili revolucionarni voditelji generalu s smrtjo...

„Neumnost,“ zgodnja general, „s katero so me hoteli že mnogokrat oplasiti. S takimi grožnjami me pač ne bodo nikdar odvračili od natančnega in vestnega izpolnjevanja službenih dolžnosti. Nikdar nisem mislil, da se bodem moral tako zelo razburjati v svojih starih dneh.“

Ta trenotek pa se je čul na ulici hrup in vpitje. Il tel je k oknu, da vidi, kaj naj to pomeni.

Neka ženska je vpila in se branila napram ljudem, kateri so jo hoteli zadrževati.

„Pustite me!... pustite me k njemu.“ slišal je general glas ženske.

„Hočem ga videti in govoriti z njim!“

General je odprl okno in vprašal, kaj vse to pomeni.

„Ta ženska hoče k vam, ekscelencia... mi pa smo ji to zabranili,“ javi policaj.

„Kaj želite pri meni?“ vpraša general skozi okno.

nevarna, ker pahne zbornico v odvisnost od uradnikov in ji jemlje sposobnost nadzorovalnega dela. Umljivo je, da se vseh vrst uradniki obračajo na državni zbor. Ni pa prav, da s svojo veljavo posamne stranke krik in vik najbolj kričavih ljudi v zbornici spravljajo na dan. Ena stranka izkuša s tem prekositi drugo in jasno je, da taki licitaciji ne more biti konca. Zato pa ni dovolj, da se postopanje posamnih uradnikov v takih interpelacijah okrea, marveč je treba, da se vsaj vodivne in odločivne stranke otrasejo sedanje licitacijske razvade. Vse, kar je prav; to mora veljati v prvi vrsti tudi za uradništvo, sicer nastane zmeda, ki je ne bo nihče uredil. Slovenska Ljudska Stranka se je v tem oziru dozdej dobro držala; naj si pridobi tudi pri drugih strankah pametnih zaveznic v tem oziru.

2. Državni zbor temelji v ljudstvu.

Samostojnost državnega zbora je zvezana s samostojnostjo ljudstva. Med ljudstvom imamo pa pravzaprav edini stan, ki si je še ohranil zmisel za samostojnost v kmečkem stanu. Tudi tu se žalibog že krha. Maogi se že kar brez težav ločijo od svojih rodni gruntov, ki so na njih uživali kolikortoliko samostojnosti in neodvisnosti, ter grede daleč proč z doma iskat si kruha. Kmečka dekleta se rajše ženijo zavoljo ponzije s kanclisti in zandari, nego s kmečkimi posestniki. To so nevarnosti, toda splošno se lahko rečemo: v večini naših kmetov, hvala Bogu, še živi volja po samostojnosti in gospodarski nezavisnosti. Zato pa pravimo: državni zbor in deželni zbori morajo, če hočejo res biti nadzorniki nad vedno naraščujočim uradništvom, skrbeti z vsemi silami, da kmečkemu stanu utrdijo podlago za njegovo samostojnost in gospodarsko nezavisnost. Skrb za kmeta je skrb za trden in neodvisen državni zbor in s tem za red v državi.

Književnost - umetnost.

* Glasba. — I. Slavnemu pevskemu društvu „Ljubljana“. Dva tropseva. 1. Cigan, za moške (ali ženske) glase. 2. Saj ni čuda, za ženske (ali moške) glase. Besede zložil Alojzij Merhar za tri enake glase. (Tudi za en glas) s klavirjem. Uglasbil Anton Foerster. Op. 88. Cena: Partitura: 40 v., glasovi: 20 v. vsak. V Ljubljani 1907. Založil skladatelj.

II. 3 Moški zbori. 1. „Gori na planine“. 2. „Ne vdajmo se“. 3. „Večerni Ave“. Zložil Anton Foerster, Op. 89. Cena: Partitura 75 v. glasovi: 20 v. vsak. V Ljubljani 1907. Založil skladatelj.

III. Pomlad. Besede zložil Alojzij Merhar. Za sopran solo in ženski triglasni zbor s klavirjem. Uglasbil Anton Foerster. Op. 95. Cena: Partitura: 1 K. Glasovi: 40 v. vsak. V Ljubljani 1907. Založil skladatelj.

Taki so naslovi treh lično tiskanih zvezkov, katere nam je podaril naš glasbeni prvak o času svoje sedemdesetletnice, katero smo Slovenci praznovali v decembru 1907.

Gospod Anton Foerster ima nešteti zaslug za razvoj cerkvene glasbe med Slovenci. On je bil prvi, ki je v duhu

„Hočem, moram govoriti z vami,“ zakliče ženska že vsa brez sape.

„Vsaj par minut... ker je stvar zelo nujna...“

„Prišla nisem s slabim namenom... preiščete me in nešli ne boste pri meni ničesar sumljivega...“

General je opazil pri svitu svetilke ne več mlado, elegantno oblečeno damo in zapovedal, naj se ji dovoli vstop.

Nekoliko trenutkov nato je vstopila v sobo približno štiridesetletna gospa, kateri se je poznalo na obrazu, da je pretrpela že marsikaj v svojem življenju.

„Kakšne nenavadne okoliščine so vas privedle ob tako pozni uri k meni, milostljiva gospa?“

Dama je bila zelo razburjena, kajti tresla se je na celem životu in tozho dihala. Konečno se je pomirila in vprašala:

„Ali vam je obsodba dijaka Pilijasa znana in ste jo li mogoče že potrdili?“

„Da, gospa, obsodbo sem podpisal,“ odvrne general navidezno zelo mrzlo, a obšel ga je že pri tem nekak notranji nemir.

„Za božjo voljo, zopet jok in tarzanje! Ljudje ne izpredijo, da moram izvrševati le višjo voljo in da nisem jaz postavodajalec!“

vzrl lepoto in veličastnost prave cerkvene glasbe in zato že nad 30 let žrtvuje svoj čas in svoje eminentno glasbeno znanje v prosep iste. Spočetka mu se je bilo pač boriti s takozvanimi muzikarji, starokopitneži, ki so mu na vseh poteh metali polena pod noge; toda on se teh kavk ni prestrašil ter hodil in še hodi po poti prave in čiste cerkvene glasbe z njemu lastno energijo. In sad tega truda? Popolna prenovitev cerkvene glasbe v duhu sv. Cerkve. Da, cecilijanska ideja, katero je izprožil on, zašla je med brate Hrvate, od kojih nismo pričakovali kmalu kaj takega. Tudi Zagreb je v našem taboru; tam goje jako uspešno koral in imajo svoj cerkvenoglasbeni list. Še celo v daljni Bosni in Hercegovini je zmagala naša ideja in to zlasti po prizadevanju našega glasbenega prvobornika, gospoda Ant. Foersterja. Kot skladatelj, bodisi cerkvene ali posvetne glasbe pa stoji g. Foerster na prvem mestu med Slovenci. Koliko prekrasnih del iz njegovega peresa je že prišlo v javnost! Čudno je to, da ima skladatelj v svoji starosti tako mladeniško fantazijo! Zdi se, kakor bi njegova glasbena moč s starostjo rastla.

Naznačene skladbe so krasne in hvallili jih, bi se reklo: vodo v morje nositi; kritično analizovati, pa mi jih tukaj ni mogoče, zato bi moral spisati brošuro. Torej, pevška društva, čitalnice in zasebni glasbeniki; trud, ki ga boste imeli s tem, da jih proučite, se vam izplača tisočkrat!

Danilo Fajgel.

„Primorski List“.

Pod tem naslovom je prinesel ljubljanski dnevnik „Slovenec“ sledečo notico: „Vesel pojav opazujemo na Goriškem; to je naše časopisje. Pred vsem imamo pred očmi „Primorski list“, ki se je v teku lanskega leta vedno bolj dvigal; z novim letom pa je postal naravnost izborn. Postal je pravi kmečki list, ki pa tudi z gorko besedo zagovarja koristi delavstva. Na Slovenskem smo imeli doslej dva izvrstna kmečka lista: „Domoljuba“ in „Slovenskega Gospodarja“; dvojici pa se je sedaj pridružil še „Primorski list“. Zato „Primorski list“, ki je glasilo „Kmečkih zvez“ in „Slovenske krščansko-socialne zveze na na Goriškem“, prav toplo priporočamo vsem našim somišljenikom in društvom. Kakor čujemo, se je število naročnikov „Primorskega lista“ od novega leta do danes pomnožilo za 300 novih naročnikov. To je gotovo veselo dejstvo, posebno če pomislimo, da je začelo izhajati glasilo takozvane „Kmečke stranke“ „Naš Glas“, ki pa je pravzaprav le časnikarska pokveka, ki se ne da niti od daleč primerjati z najboljšim in najbolj razširjenim slovenskim listom na Goriškem — s „Primorskim listom“.

Jako nas veseli, da nas je pohvalil tako laskavo naš dnevnik „Slovenec“. Morda nismo popolnoma zaslužili take pohvale; a eno je gotovo, da čim bolj se zanimajo za list naročniki in dopisniki, tem bolj raste, tem boljši je.

Od novega leta do sedaj ima naš list nad 300 naročnikov več. To je lepo število, ki nam kaže, da naš list vzbuja zanimanje pri ljudstvu! V tem oti-

A nise zgodilo to, kar je pričakoval. Gospa ni zajokala in tudi ne proseče pada na kolena.

Njene oči so se skoraj maščevalno zablistale in okrog usten ji je zaigral škodželjen nasmeh.

„Vi ste sodbo podpisali?“ ponovila je vprašanje.

„Dobro torej, — vidite, da to ni bil nikakor Pilijs, ne Marij Leo Josip Pilijs, temveč Vladimir Bruskovskij, sin vašega sina in torej vaš vnuk. In jaz... jaz se njegova mati, ljubljenska vašega Mitije, ubogega in nesrečnega Mitije, ki je proklel rojstvo svojo hišo. Ali me niste takoj spoznali? Sicer se pa ne vem spominjati, ako ste me videli, ko ste prišli k nama, da naju razdružite. Ko si je Mitija pognal kroglo v glavo, izkušali ste se maščevati nad menoj in me zapreti v temnico... prijatelji moji pa so mi pomogli v inozemstvo. Tam je zagledal Vladimir luč sveta. Vcepila sem mu že v zgodnji mladosti v srce sovražstvo do vaše vlade. Misel, da je daroval svoje mlado življenje v prid naši stvari tako ceno, povzroča mi bolest. Bomba, ki je priletela iz njegovih rok, ni imela namena umoriti ubogega straž-

ru pa gre prva zasluga vrlim dopisnikom, naročnikom in pa onim somišljenikom, ki neumorno delujejo za razširjenje „Primorskega lista“. Hvala Vam srčna! Plačilo za svoj trud imate v zavesti, da je vaše delo rodilo uspeh. Ta zavest naj vas pa budi k novemu delu! Še enkrat: Hvala Vam!

Darovi.

Uprava „Prim. lista“ je prejela za slov. „Alojzijevišče“ 10 K, katere je daroval č. g. Josip Golob, kurat Podgora; č. g. Nikolaj Sedej, kaplan Podmelec 5 K; č. g. Melhior Zorko, kaplan v Cirkovcah na Štajerskem 2 K; za „Solski Dom“ č. g. Nikolaj Sedej, kaplan Podmelec 5 K; Melhior Zorko, kaplan v Cirkovcah na Štajerskem 2 K; za „Sirotišče“ gosp. Josip Bilič, učitelj Vrh 4 K; N. N. iz Gorice 2 K; g. Marija Slokar, Gorica 1 K 20 v; Ivan Leban, mlinar Črniče 1 K; Figel Anton St. Maver 1 K; Katarina Krivec Sv. Lucija ob Soči 1 K; Anton Koršič Gorenje Cerovo 40 v; Franc Jogan Rihenberg 40 v.

Za „Alojzijevišče“ 3 K, katere je daroval g. Anton Breščak, trgovec v Gorici; 1 K Andrej Pipan Gabrije; Alojzij Lukežič Ranče 1 K. — Za „Sirotišče“: Alojzij Lukežič, Ranče 1 K; Ivan Leban, Podgora 34 vin.; Josip Ljutan, Bilje 30 vin.; Ivan Hvalica Srednje 30 vin.

Bog povrni!

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg. Morija Anžin 50 v, veleč. g. Franc Čeket volil 50 K, T. Š. 2 K. N. N. 50 v. Bog stotero poplačaj!

Za „Alojzivišče“ so darovali: Preč. gg. Mušgr. Ivan Lukežič, stolni kanonik 10 K; dr. Andrej Pavlica 10 K; Josip Ušaj 2 K; Henrik Šone, direktor konvikta v Trstu 2 K; Josip Omers, župnik 3 K; Franc Červ 10 K; Ciril Vuga 3 K; I. Kovačič in Peter Kokošar, c. kr. poštar 8 K; Henrik Černigoj 12 K; Josip Vodopivec 10 K; blag. g. K. Makuc 4 K; veleuč. g. A. Šantel, c. kr. š. svetnik 2 K; blag. gospa Josipina Peh 10 K; blag. g. Anton Sever, sodček vina; gospa Tomšičeva, dve vreči zelja.

V predzadnjem „Prim. listu“ je tiskarski škrat naznanil slavnemu občinstvu, da hočemo kar potrgati srca svojih dobrotnikov. Tako zlobni že nismo; mi hočemo le potrčati, to pa prav močno in v nadi, da nam bodo naši prijatelji odprli srca in... žep!

Bog naj plati že v naprej!

Gospodarske vesti.

Okrožnico glede kletarskih nadzornikov je razposlal deželni odbor vsem občinskim upravam dežele. Okrožnica se glasi: Po § 13. novega vinskega zakona, ki je že stopil v veljavo, morajo se imenovati kletarski nadzorniki katerim se poverijo, kar se tiče izvršitve zakona prvi in najvažnejši posl. Kletarski nadzorniki bodo morali imeti v razvidnosti vse kleti, nadzirati bodo morali ves pridelek in paziti na vso trgovino z vinom v vsem okolišju, za katerega bode vsak izmed njih imenovan. Določila novega zakona so taka, da bode pošten domač

nika. Da gospod general, jaz sem Ana Bruskovskaja, in vi — bode te prepustili jutri vašega unuka, vašo lastno kri rabljem rokam. In kaj nameravate sedaj z menoj, naj li umrjem z njim, ali naj grem prosta od vas?“

„Idite,“ zamrmral general.

S ponosno povzdignjeno glavo in trdnih korakov zapustila je gospa sobo in šla po stopnicah navzdol, guverner pa je stal, kot okamenel sredi sobe. Stopil je nato k oknu iz zrl za gospo, ki je šla proti mestnem vrtn, gotovo v središče revolucionarjev. Videl jo je, kako je pritisnila med potjo robec k obrazu in mehak čut je prešinil njegovo trdo srce, a le za trenutek...

„Pogum in stanovitnost!“ S temi besedami izkušal se je general po tem prizoru zopet ojačiti, in jel je zopet nemirno korakati po sobi. A obhajale so ga temne, žalostne misli, katerih se ni mogel odkrižati več. Tiho je obstal sredi sobe in ogledoval slike generalov, svojih prednikov, ki so sedaj nemo zrl nanj. Dva izmed njih sta bila žrtvi revolucije...

(Konec pride.)

vinski pridelek obvarovan pred sleparsko konkurenco. Da pa se bodo mogli natančno in vestno nadzirati vsi pridelki, vse kleti in vsa trgovina, je neobhodno potrebno, da se odkaše dotičnemu kletarskemu nadzorniku delokrog, ki bo v pravem razmerju z delom, ki je zamore jedna sama oseba opravljati. Ako bi ne bil ta delokrog v pravem razmerju z delom, ki se lahko zahteva od jedne same osebe, ne mogel bi nadzornik popolnoma zadostiti svoji dolžnosti kljub vnetemu in vestnemu delovanju. Mnogo pridelovalcev vina, mnogo kleti, mnogo odpošiljatev in mnogo vinotočev bi se odtegnilo kontroli, in mnogo dobrot, ki jih pričakujemo od novega zakona, bi ne mogli uživati; dobičke bi imeli radi tega le brezvestni špekulanti.

Deželni odbor smatra potrebnim opozoriti na to okoliščino občinske uprave vinorejske zadruga in vse vinogradnike dežele, kajti pristojni činitelji nameravajo imenovati jednega samega kletarskega nadzornika za celo Primorsko t. j. za Trst, za pokneženo grofovino Goriško in Gradiško in za Istro. Ako se to zgodi, bil bi novi zakon za celo Primorsko, torej tudi za našo deželo skoro brezpomena. Izdelovanje umetnega vina, ponarejenja vina bi se nemoteno nadaljevalo kakor do sedaj, kajti edinemu kletarskemu nadzorniku bode kratkomalo nemogoče tekati z jedne dežele v drugo iz druge v tretjo iz okraja v okraj in iz občine v občino in povsod neprestano in strogo nadzirati pridelovanje vina, trgovino itd. kakor to zahteva novi zakon — pa naj se dajo dotičnemu organu še tako brza vožnja sredstva na razpolago. Radi tega je neobhodno potrebno, da opozore interesenti pravočasno pristojne kroge na to okoliščino. V to svrhu so vabijo vsi občinski predstojniki da v interesu ljudstva, ki se peča s trtorajo, skličejo najnim potom občinske zastope, katerim naj predložijo to-le resolucijo v pretres:

„Z ozirom na to, da je za za uveljavljenje novega vinskega zakona potrebno da izvršuje kletarski nadzornik neprestano in strogo nadzorstvo;

uvažuje, da bi bil novi zakon brez učinka (v neprecenljivo škodo vinogradstvu) ako bi se ne izvrševalo to nadzorstvo intenzivno, kakor je namen zakona; uvažuje različne razmere v posameznih deželah poknežene grofovine Goriške in Gradiške, velik geografski obseg naše dežele in slabe prometne zveze, vseh katerih bi jeden sam kletarski nadzornik, tudi ako bi bil še tako sposoben in bi imel še tako dobro voljo ne mogel opravljati svojih poslov tako, kakor zahteva novi zakon; naproša se visoka vlada, da ustanovi za pokneženo grofovino Goriško in Gradiško toliko nadzorniških mest, kolikor jih zahtevajo krajevne razmere in potreba, da se z zakonske določila strogo izvršujejo, to pa v svrhu, da bode imel modri ukrep državnega zbora čim najboljši uspehe. Na vsak način pa je potrebno, da se ustanovita najmanj dve mesti kletarskih nadzornikov samo za pokneženo grofovino Goriško in Gradiško.“

Čim pred predložijo županstva deželnemu odboru overovljene izpiske iz zapisnikov starešinstitvenih sej, v katerih se bode razpravljala ta zadeva, tem prej se pričakovati ugodne rešitve zgoraj navedene prošnje.

Ni izključeno, da bode v nasprotnem slučaju imenovan le jeden kletarski nadzornik za celo Primorsko.

„Goriška zveza gospodarskih zadrug in društev“ ima zabeležiti v zadnjem mesecu prav veseli napredek. Pristopili sti dve zadrugi, ena posojilnica in eno konsumno društvo, tri nove zadruga, ki so se ustanovile s posredovanjem in sodelovanjem „Goriške zveze“, se bodo te dni registrirale. Število sedanjih zadrug se je pomnožilo v teku enega meseca za pet zadrug.

Te dni je došlo „Goriški zvezi“ 100 kvintalov superfosfata, 300 kvintalov bele in rudece soli za živino, 10 kvint. Bartholovega klajnega vapna, 16 kvint. čiliskega solitra in okola 400 kvint. sirka in moke.

Sedaj je „Goriška zveza“ naročila 400 kvintalov otrobi iz vojaških magazinov v Mariboru. Kakor nam poroča visoko c. k. poljedelsko ministerstvo, je blago izvrstno. Cena bo v primeri s cenami pri domačih tvrdkah nizka. Za mesec marec ima zveza naročenih 500 kvint. angleškega bakrenega vitrijola po jako ugodnih cenah.

Tako je storila naša domača „Goriška zveza“ v zadnjem mesecu velike korake naprej, kar bilježimo z veseljem.

Opozorjamo p. n. člane in pridružene zadruga na razširjeni delokrog „Goriške zveze“ v blagovnem prometu in priporočamo ta za gospodarski razvoj goriške dežele velevažni zavod prav toplo.

Drobfine.

x Cement za bojne ladje. — V Rimu je predaval v klubu genovskih inženirjev inženir Lovrenc Dadda o novi iznajdbi, kako bi se železni oklop na cklonnicah nadomestil s cementom. Dadda, ki se je udeležil tudi rusko-japonske vojake, se je skliceval, da so Japonci z velikim uspehom vporabljali v tej vojski cement. Z vporabo cementa se ne bo povečala niti prostornina niti teža ladij; stale bodo pa mnogo manj, kakor pa pri vporabi Krappovih plošč. Mornariški minister je odredil, da se napravijo s to iznajdbo poskušanje.

x Z mesom mrličev se je preživljal. — V Yacu na Španskem so opazili, da na pokopališču nekdo odkopava grobove. Oblasti so zastražile pokopališče in dognale, da neki Ortega izkopava mrličev in reže meso od kosti. Priznal je, da se je preživljal z mesom mrličev. Sigmijo, da je mrličko meso tudi prodajal. V njegovem stanovanju so namreč našli več loncev z ovoljenim človeškim mesom.

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,
Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franko.

Nezaslišano po ceni!

600 komadov le za 125 fl.

Eno krasno garant. dobro idočo prec zijski uro z pozlačeno verižico, 1 krasno pozlačeno kravatno iglo s ponarejenim briljantom; 1 prstan v ognju poslačen s ponarejenim kamenčkom za gospe ali dame; 1 krasen obesek iz 150 krasnih orientalskih biserov, najmodernejši ženski lišp. 1 krasno garnituro, gumbe za manšete, ovratnike in naprsnike gar. 3/4 double zlato; 6 komadov finih platnenih robcov, 1 elegantno pisalno opravo iz nikaja v žep; 1 krasno lepno ogledalce, 1 dobro dišeče milo, 1 f. dez. notes; 72 komadov angleških peres; 20 priprav za pisanje in še 395 drugih predmetov, ki se v gospodinjstvu nujno rabijo. Vse skupaj z uro vred stane le 125 fl.

Po povzetju pošlja trgovina

H. SPINGARN, Krakau št. 206

Če se naroči 2 zavoja, dodam še zastoj lep žepni nožiček z dvema reziloma. Pri več ko 2 paketih, dodam še vsakemu en tak nožiček. Če vam ne ugaja, vam vrnem denar.

VIKTOR TOFFOLI

velika zaloga oljinega olja
iz najugodnejih krajev.

Gorica, via Teatro 20, via Seminario 10

Olje za luč 40 kr. lit. Olje corfu 60 kr. lit.

„ fineje 56 „ „ bari 60 „ „
„ bolje 56 „ „ lucca 70 „ „
„ dalmat. 56 „ „ nizza 80 „ „
„ istrsko 56 „ „ najfin. 1 gl. „

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljinega olja
v Gorici

Rojaki!
kupujte narodni kolek
„Šolskega Doma“.

Odlikovana pekarija
in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, pince itd. Prodaja
različna fina vina in likerjev na
drobno ali v orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

Rafael Vuga

trgovec z jestvinami, moko,
žitom in cementom
na drobno in debelo

v Gorici na Kornu 6

priporoča preč. duhovnikom, preč.
vodstvom samostanov, in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi,
Kavo, riž, sladkor, olje, petrolej, ječmen,
sveče testenine, pšenično, sirkovo, aj-
dovo in rženo moko, otrobi, oves, sirk,
pšenico in ajdo, sol belo in rdečo, fižol,
grah, krompir itd. po konkurenčnih cenah.
Kupuje poljske pridelke kakor: Krompir,
pšenico, rež, ajdo, fižol itd.

Anton Ivanov Pešenko

Gorica

priporoča svojo veliko zalogo pristnih
belih in črnih vin iz lastnih in drugih
priznanih vinogradov; plzenskega piva
»prazdroj« iz sloveče češke »Mešanske«
vovarne, in domačega

steklenicah, kojega pristnost se jamc.
Zaloga ledu katerega se oddaja le na
debelo po 50 kg naprej

Vino dostavlja na dom in razpošilja
po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrsko
države v sodih od 56 l naprej.

Cene zmerne. Postrežba poš-
tena in točna. M M M M M M

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovaišče nürnberskega in
drobnega baga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjžice.

Hišna obnava za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejmi
in trgih ter na deželi.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici

Gosposka ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu v mestu in na deželi
svojo trgovino jedilnega blaga n. pr.
kavo Santos, Sandomingo, Java, Cej-
lon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St.
Angelo, Korfu, istrsko in dalmatin-
sko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne
vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več
vrst riža. Miljsveče prve in druge
vrste, namreč ob 1/2, kila in od enega
funta. Testenine iz tvornice Žnideršič
& Valenčič. Zveplenke družbe sv.
Cirila in Metoda. Moka iz Majdiče-
vega mlina iz Kranja in iz Joch-
maenn-oveg v Ajdovščini. Vse blago
prve vrste.

Pozor!

Edino naš rojak v Gorici, optikar

I. Primožič,

na Kornju št. 13, (konec Gosp. ulice)

ima veliko zalogo optičnih izdelkov,
kakor: Raznovrstna očala, zlata in iz
nikla, stekla iz kristala, v vseh števil-
kah. V zalogi ima razne toplomere,
daljnogleda, barometre, mikroskope,
vage za vino, za žganje, za špirtite,
livele za zidarje, mizarje po najnižji
ceni,

Izvršuje vsakovrstne poprave in iste
dostavlja na dom.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarnе Gironeoll).

Ima v zalogi vsakovrstno po-
hištvo za vsak stan. Oprava po
najmodernejših slogih, posebno za
spalne, jedilne in posetne sobe je po
nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno
in šipo z različnimi okvirji. Belgijska
brušena ogledala vsake velikosti. Raz-
lično pohištvo, kakor: toaletne mize,
različna obešala, preproge za okna
itd. Različne stolice z trsja in celu-
loida, posebno za jedilne sobe. Bla-
zine iz strune, afriške trave, z ži-
mami in platnom na izbiro ter razne
tapecarije. Reči, katere se ne naha-
jajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri
cenikov v najkrajšem času. — Daje
se tudi na obroke, bodisi tedenske
ali mesečne. — Pošilja se tudi izven
Gorice po železnici in parobrodih.

Lekarna

Cristofolotti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
s znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. — Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico
(Varstvena znamka) popije. — Okrepé
želodec, storé, da ugine v
kratkem času omotica in ší-
voitna lénost (mrtvost). Te kap-
ljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Svečarna
na paro

Gorica, ulica sv. Antona št. 7

Priporoča preč. duhovščini, cerkvenim oskrbníštvom,
p. n. slavnemu občinstvu sveče iz pristnega čebelnega
voska. Kilogram po 5 K. Za pristnost jamčim s 2000 K.
Sveče za pogrebe in med po zelo nizki ceni.

Na zahtevo pošiljam cenik franko

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze),
cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne
okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano
medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene
in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter
vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriškanske blagajne, da je kupil pri naju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, pre-
mičnine in pridelke; 2. proti prelomom zvonove, in 3. za
življenje oziroma doživetje in proti nezgodam

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!